

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์

การวิจัยเรื่อง “ความต้องการและความพร้อมของประชาชนท้องถิ่นในการเข้าร่วมพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในเขตอุทยานแห่งชาติแม่ปึง อำเภอถ้ำ จังหวัดลำพูน” ผู้วิจัยได้แบ่งการนำเสนอผลการวิเคราะห์เป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง

ตอนที่ 2 ข้อมูลความต้องการและความพร้อมในการเข้าร่วมพัฒนาการท่องเที่ยว

เชิงอนุรักษ์ในเขตอุทยานแห่งชาติแม่ปึง อำเภอถ้ำ จังหวัดลำพูน

ตอนที่ 3 ความต้องการที่จะได้รับความช่วยเหลือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในอนาคต

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 4 เพศของผู้ตอบแบบสอบถาม

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	162	73.6
หญิง	58	26.4
รวม	220	100.0

1. เพศ

จากตารางที่ 4 แสดงเพศของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่จะเป็นเพศชาย มีจำนวน 162 ราย คิดเป็นร้อยละ 73.6 ส่วนเพศหญิง มีจำนวน 58 ราย คิดเป็นร้อยละ 26.4

จากการศึกษากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิงเป็นเพราะว่ากลุ่มตัวอย่างเป็นหัวหน้าครอบครัว ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มองหาเลี้ยงครอบครัวจึงต้องเป็นผู้ที่แข็งแรงและเป็นผู้นำซึ่งยังคงยึดถือวิถีชีวิตแบบชนบทดั้งเดิมที่นิยมให้ผู้ชายดำเนินการเกี่ยวกับอาชีพและความเป็นอยู่

ตารางที่ 5 อายุของผู้ตอบแบบสอบถาม

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 25 ปี	6	2.7
26 - 35 ปี	36	16.4
36 - 45 ปี	71	32.3
46 - 55 ปี	57	25.9
56 ปีขึ้นไป	50	22.7
รวม	220	100.0

2. อายุ

จากตารางที่ 5 แสดงอายุของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุ 36 - 45 ปี มีจำนวน 71 ราย คิดเป็นร้อยละ 32.3 รองลงมา 46 - 55 ปี มีจำนวน 57 ราย คิดเป็นร้อยละ 25.9 ส่วนผู้ที่มีอายุ 56 ปีขึ้นไปมี 50 ราย คิดเป็นร้อยละ 22.7 และผู้ที่มีอายุ 26 - 35 มีจำนวน 36 ราย คิดเป็นร้อยละ 16.4 ทำยสุดต่ำกว่า 25 ปี มีจำนวน 6 ราย คิดเป็นร้อยละ 2.7 ผู้ตอบแบบสอบถาม ที่มีอายุมากที่สุดคือ 80 ปี น้อยที่สุดคือ 17 ปี

จากการศึกษากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อยู่ในวัยแรงงานและวัยกลางคน ทั้งนี้เป็นเพราะว่าประชากรในกลุ่มนี้ยังมีชีวิตวิถีชีวิตชนบทในอดีต ที่ตั้งอยู่โคกเคี้ยวและอยู่ในระบบเศรษฐกิจเพื่อยังชีพหรือพึ่งตนเองโดยชุมชนในระดับหมู่บ้าน ทำให้คนวัยทำงานที่ใช้แรงงานซึ่งเป็นหน่วยผลิตสำคัญที่สามารถเลี้ยงตัวเองได้มีอยู่มากในชุมชนลักษณะนี้ (ฉัตรทิพย์ นาถสุภา, 2534)

กำรร ชิตลาด (2535) ได้ศึกษาประชากรกลุ่มวัยรุ่น เด็กในตำบลก้อ พบว่ามีน้อยเพราะว่าการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมของชุมชนที่เป็นผลมาจากความสัมพันธ์ระหว่างคนภายในชุมชนและภายนอกชุมชนกับวิถีชีวิต สังคมที่เปลี่ยนไป เป็นผลให้ประชากรกลุ่มนี้ได้หันไปประกอบอาชีพอื่น นอกชุมชนที่มีรายได้มากกว่า

ตารางที่ 6 รายได้ในแต่ละเดือนของผู้ตอบแบบสอบถาม

รายได้	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 2,000 บาท	176	80.0
2,001 - 3,000 บาท	28	12.7
3,001 - 4,000 บาท	10	4.5
4,001 บาทขึ้นไป	6	2.7
รวม	220	100.0

3. รายได้และฐานะทางการเงิน

จากตารางที่ 6 แสดงรายได้ในแต่ละเดือนของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีรายได้ต่ำกว่า 2,000 บาท มีจำนวนถึง 176 ราย คิดเป็นร้อยละ 80.0 รองลงมา มีรายได้อยู่ระหว่าง 2,001 - 3,000 บาท มีจำนวน 28 ราย คิดเป็นร้อยละ 12.7 ต่อมาผู้ที่มีรายได้ 3,001 - 4,000 บาท มีจำนวน 10 ราย คิดเป็นร้อยละ 4.5 และผู้ที่มีรายได้ 4,001 บาทขึ้นไป มีจำนวน 6 ราย คิดเป็นร้อยละ 2.7 ผู้ตอบแบบสอบถามมีรายได้เฉลี่ยในแต่ละเดือน 1,730.40 บาท

จากผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างในชุมชนท้องถิ่นส่วนใหญ่จะมีรายได้โดยเฉลี่ยต่อเดือนค่อนข้างต่ำ ทั้งนี้เพราะว่าชาวบ้านส่วนใหญ่ทำการเพาะปลูกข้าวไร่ เพื่อเก็บไว้กิน และปลูกข้าวโพดเพียงปีละครั้ง เพื่อเอาไว้ขายนำเงินมาใช้สอยซึ่งไม่พอเพียง อีกทั้งหลังจากเลิกทำป่าสัมปทานทั้งหมดชาวบ้านไม่สามารถประกอบอาชีพในการทำไม้ ซึ่งเคยทำเป็นอาชีพเสริมได้ตามปกติแล้วชาวบ้านจะมีปริมาณการติดต่อซื้อขายสินค้าค่อนข้างน้อย ซึ่งสุรรัตน์ กฤษณะรังสรรค์ (2540) ได้ศึกษาการดำเนินชีวิตของชาวบ้านในตำบลก้อพบว่า วิถีชีวิตของชาวบ้านมีความเรียบง่ายและเอื้อเฟื้อตามแบบหมู่บ้านที่ยังคงรักษาวิถีชีวิตดั้งเดิมได้เป็นอย่างดี ประชากรส่วนใหญ่จึงมีฐานะยากจน

จากแผนพัฒนาตำบลก้อ (2540 - 2544) ได้ชี้ให้เห็นว่าไม่มีครัวเรือนที่ประกอบอาชีพ และมีรายได้เกิน 15,000 บาทต่อปี สาเหตุของปัญหาได้แก่ ผลผลิตจากการประกอบอาชีพมีราคาตกต่ำ และขาดแหล่งเงินทุนในการหมุนเวียนประกอบอาชีพและพัฒนาอาชีพ

ตารางที่ 7 ฐานะทางการเงินของผู้ตอบแบบสอบถาม

ฐานะทางการเงิน	จำนวน	ร้อยละ
สมดุลกัน (พอมือพอใช้)	50	22.7
รายได้มากกว่ารายจ่าย (เหลือเฟือ)	3	1.4
รายจ่ายมากกว่ารายรับ (ไม่พอใช้)	167	75.9
รวม	220	100.0

จากตารางที่ 7 แสดงฐานะทางการเงินของผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีรายจ่ายมากกว่ารายรับ (ไม่พอใช้) มีจำนวน 167 ราย คิดเป็นร้อยละ 75.9 รองลงมาสมดุลกัน (พอมือพอใช้) มีจำนวน 50 ราย คิดเป็นร้อยละ 22.7 ส่วนผู้ที่มีรายได้มากกว่ารายจ่าย (เหลือเฟือ) มีจำนวนเพียง 3 ราย โดยคิดเป็นร้อยละ 1.4

จากผลการศึกษาระดับการเงินของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ไม่พอใช้ถึงพอมีพอใช้ และมีเพียงร้อยละ 1.4 ที่เหลือเพื่อ ผู้สัมภาษณ์ได้สอบถามพูดคุยกับชาวบ้านได้ข้อสรุปสาเหตุ บางประการพบว่า เพราะสภาพเศรษฐกิจสังคม วิถีชีวิตที่เปลี่ยนไป ตลอดจนการมีความสัมพันธ์ แลกเปลี่ยนกับภายนอกชุมชน ทำให้ค่าใช้จ่ายสูงขึ้นในขณะที่รายได้เท่าเดิม ก่อให้เกิดการกู้หนี้ยืมสิน เพื่อยกระดับฐานะของตนเองให้ทัดเทียมกับสังคมภายนอก โดยการเร่งรัดพัฒนาคุณภาพชีวิต ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นในด้านวัตถุ สิ่งอำนวยความสะดวก เครื่องใช้ไฟฟ้า ยานพาหนะ ซึ่งมีราคาแพงเมื่อเทียบกับรายได้ที่มีอยู่ ซึ่งส่งผลให้ค่าใช้จ่ายไม่พอเพียง

อภิชัย พันธเสน (2539) ได้กล่าวว่า ภายหลังจากที่ได้มีความพยายามพัฒนาชนบท ในลักษณะของการนำความเจริญทางวัตถุเข้าไป ในรูปของโครงสร้างพื้นฐานทั้งทางด้านกายภาพ และทางด้านสังคม สิ่งที่เป็นผลตามมาอย่างชัดเจน เป็นที่สังเกตเห็นได้ในช่วงระยะเวลา 30 กว่าปี ที่ผ่านมา พบว่าความเจริญที่เกิดขึ้นในเชิงปริมาณของวัตถุที่ประเมินค่าออกมาเป็นตัวเลข ได้เข้าไปเปลี่ยนแปลงแบบแผนของการบริโภคของชาวชนบท ให้มีลักษณะโน้มเอียงไปทางการบริโภค ตามแบบของคนในเมือง ที่เมื่อยังมีมากเท่าใด ความยากจนในชนบทก็ยังมีเพิ่มมากขึ้นเท่านั้น

ตารางที่ 8 อาชีพหลักของผู้ตอบแบบสอบถาม

อาชีพหลัก	จำนวน	ร้อยละ
ทำไร่ / สวน	143	65.0
ประมง	28	13.0
รับจ้างทั่วไป	22	10.0
หาของป่า	11	5.0
อื่น ๆ	16	7.0
รวม	220	100.0

4. อาชีพ

จากตารางที่ 8 แสดงอาชีพหลักของผู้ตอบแบบสอบถาม (อาชีพที่ทำรายได้มากที่สุด) พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอาชีพทำไร่ / สวน มีจำนวน 143 ราย คิดเป็นร้อยละ 65.0 รองลงมาคืออาชีพประมง มีจำนวน 28 ราย คิดเป็นร้อยละ 13.0 ส่วนผู้ตอบแบบสอบถามที่ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไปมีจำนวน 22 ราย คิดเป็นร้อยละ 10.0 หาของป่ามีจำนวน 11 ราย คิดเป็นร้อยละ 5.0 และอาชีพอื่น ๆ มีจำนวน 16 ราย คิดเป็นร้อยละ 7.0

จากผลการศึกษา พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ยังยึดอาชีพด้านการเกษตร แสดงให้เห็นถึงวิถีชีวิตเศรษฐกิจที่สอดคล้องและสัมพันธ์กับทรัพยากรธรรมชาติ ที่อยู่รายรอบชุมชนที่อยู่ในอุทยานแห่งชาติก็จะถ่ายทอดความรู้และทักษะในการทำนาทำไร่ การล่าสัตว์ หาของป่า แก่คนรุ่นหลัง (กำธร ธิฉลาด, 2535) ประชากรจึงยังคงประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นอาชีพหลักจากแผนพัฒนาตำบลก้อ (2540 – 2544) ได้แสดงการประกอบอาชีพของราษฎรว่ามีถึง 267 ครัวเรือนที่ประกอบอาชีพหลัก คือทำไร่ ปลูกข้าวโพด ถั่วลิสง ข้าวไร่ ถั่วเหลือง เมื่อพ้นช่วงฤดูเก็บเกี่ยวผลผลิตทางเกษตรกรรมก็จะหันมาประกอบอาชีพเสริมด้านรับจ้างทั่วไป หาของป่า ส่วนสภาพทั่วไปในเส้นทางสายลำน้ำปิง ที่มีความอุดมสมบูรณ์ด้วยปลานานาชนิดและยังมีสภาพธรรมชาติที่สวยงามเหมาะแก่การล่องแพ กิจกรรมการท่องเที่ยวธรรมชาติอากาศที่เย็นสบาย ทำให้มีนักท่องเที่ยวเข้ามาเกือบตลอดปี ทำให้กลุ่มตัวอย่างส่วนหนึ่งได้มีโอกาสเข้ามาสู่ภาคบริการท่องเที่ยวมากขึ้น ในรูปของการประมง และ ล่องแพ อีกด้วย

ตารางที่ 9 ระดับการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ไม่ได้รับการศึกษา	35	15.9
ระดับประถมศึกษา	167	75.9
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น	10	4.5
ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย	6	2.7
อนุปริญญา	1	0.5
ระดับปริญญาตรี	1	0.5
รวม	220	100.0

5. ระดับการศึกษา

จากตารางที่ 9 แสดงระดับการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา มีจำนวน 167 ราย คิดเป็นร้อยละ 75.9 รองลงมา ไม่ได้รับการศึกษา มีจำนวน 35 ราย คิดเป็นร้อยละ 15.9 ส่วนผู้ที่มีระดับการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีจำนวน 10 ราย คิดเป็นร้อยละ 4.5 และผู้ที่มีระดับการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มีจำนวน 6 ราย คิดเป็นร้อยละ 2.7 ระดับอนุปริญญาและระดับปริญญาตรี มีจำนวน 1 ราย คิดเป็นร้อยละ 0.5 เท่ากัน

ตารางที่ 10 ความสามารถด้านการพูดภาษาต่างประเทศของผู้ที่ตอบแบบสอบถาม

ความสามารถด้านการพูด	จำนวน	ร้อยละ
ได้ดี	0	0
พอได้ (สื่อกันพอรู้เรื่อง ภาษาอังกฤษ)	6	2.7
ไม่ได้	214	97.3
รวม	220	100.0

6. ความสามารถในการพูดภาษาต่างประเทศ

จากตารางที่ 10 แสดงความสามารถด้านการพูดภาษาต่างประเทศของผู้ที่ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ไม่สามารถสื่อสารได้ จำนวน 214 คน คิดเป็นร้อยละ 97.3 ส่วนผู้มีความสามารถพูดภาษาต่างประเทศพอได้ (สื่อกันพอรู้เรื่อง) และเป็นภาษาอังกฤษมีจำนวนเพียง 6 ราย คิดเป็นร้อยละ 2.7 และไม่มีผู้ที่สามารถสื่อสารภาษาต่างประเทศได้ดี

จากผลการศึกษาพบว่าไม่มีกลุ่มตัวอย่างที่มีความสามารถด้านการพูดภาษาต่างประเทศได้ดีเลย เพราะการศึกษาที่ต่ำและอยู่ในระดับประถมศึกษา ซึ่งมีหลักสูตรในการศึกษาภาษาต่างประเทศน้อยมาก ตลอดจนประชากรส่วนใหญ่มีการประกอบอาชีพหลักด้านเกษตรกรรมจึงไม่มีความสัมพันธ์กับบุคคลต่างชาติเลย

กรณีที่สามารถพูดภาษาต่างประเทศได้ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามสามารถพูดภาษาอังกฤษได้ มีจำนวน 6 คน โดยคิดเป็นร้อยละเพียง 2.7 เท่านั้น จากการได้สอบถามกลุ่มดังกล่าวได้พบว่าบางคนได้เคยไปประกอบอาชีพรับจ้างในประเทศทางตะวันออกกลาง ทำให้มีประสบการณ์ในการติดต่อสื่อสารกับชาวต่างชาติบ้าง ซึ่งส่วนใหญ่เป็นภาษาอังกฤษ แต่ไม่สามารถอ่านและเขียนได้

ตารางที่ 11 สถานภาพสมรสของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพสมรส	จำนวน	ร้อยละ
สมรส	197	89.5
ม่าย	10	4.5
โสด	7	3.2
หย่า	4	1.8
แยกกันอยู่	2	10.0
รวม	220	100.0

7. สถานภาพสมรส

จากตารางที่ 11 แสดงสถานภาพสมรสของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส มีจำนวน 197 ราย คิดเป็นร้อยละ 89.5 รองลงมา มีสถานภาพหม้ายมีจำนวน 10 ราย คิดเป็นร้อยละ 4.5 ส่วนสถานภาพโสด มีจำนวน 7 ราย คิดเป็นร้อยละ 3.2 และสถานภาพหย่ามีจำนวน 4 ราย คิดเป็นร้อยละ 1.8 แยกกันอยู่มีจำนวน 2 ราย คิดเป็นร้อยละ 10.0

จากผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีสถานภาพสมรสถึงร้อยละ 89.5 ซึ่งเป็นผลมาจากกลุ่มประชากรส่วนใหญ่อยู่ในวัยแรงงาน และวัยกลางคนขึ้นไป ส่วนผู้ที่อยู่ในสถานภาพโสด มีเพียงร้อยละ 3.2 และพบว่าเป็นกลุ่มผู้มีอายุน้อย (ต่ำกว่า 25 ปี) จากการศึกษาหมู่บ้านในเขตอุทยานแห่งชาติแม่ปิง พบว่าจากการเข้มงวดของเจ้าหน้าที่อุทยานเกี่ยวกับการใช้ป่าของชาวบ้าน ทำให้ชายฉกรรจ์ที่มีครอบครัวแล้วหันไปทำไร่เพื่อยังชีพ ส่วนชายหนุ่มที่ยังไม่ได้แต่งงานก็อพยพออกจากหมู่บ้านไปหางานทำที่อื่น ข้อมูลในปี 2532 พบว่า มีชายหนุ่ม 45 คน ออกไปทำงานนอกบ้าน กล่าวคือทุกๆ 3 บ้าน จะมีชายหนุ่มออกไปหางานทำในเมือง ส่วนใหญ่ไปเป็นลูกจ้างนาุ้งที่จันทบุรีเพราะมีคนไปทำที่นั่นมาก่อน ส่วนเด็กสาวก็ไปทำงานลูกจ้างร้านอาหาร ลูกจ้างตามบ้านหรือขายของที่ตัวเมืองลำพูน (เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง, 2535)

ตารางที่ 12 จำนวนสมาชิกในครัวเรือนของผู้ตอบแบบสอบถาม

แสดงจำนวนสมาชิกในครัวเรือน	จำนวน	ร้อยละ
1 - 3 คน	68	30.9
4 - 6 คน	133	60.5
7 - 9 คน	19	8.5
รวม	220	100.0

8. จำนวนสมาชิกในครัวเรือน

จากตารางที่ 12 แสดงจำนวนสมาชิกในครัวเรือนของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่จะมีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน 4 - 6 คน มากที่สุด ร้อยละ 60.5 รองลงมา มีสมาชิกในครัวเรือน 1 - 3 คน ร้อยละ 30.9 และมีสมาชิกในครัวเรือน 7 - 9 คน น้อยที่สุด ร้อยละ 8.6

จากการศึกษาพบว่าลักษณะครอบครัวของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ยังมีลักษณะเป็นครอบครัวเดี่ยวซึ่งเป็นผลมาจากการแยกครัวเรือน จำนวนสมาชิกที่ปรากฏส่วนใหญ่ยังมี

จำนวนมากกว่าตัวชี้วัดจากข้อมูล จปฐ (ความจำเป็นพื้นฐาน) ที่ระบุว่าคู่สมรสไม่ควรมีบุตรเกิน 2 คน ซึ่งจากแผนพัฒนาตำบลถือ 2540 - 2544 ซึ่งได้ชี้ให้เห็นสภาพปัญหาของตำบลส่วนหนึ่ง มาจากปัญหาการมีบุตรมาก ใน 4 หมู่บ้าน จำนวนถึง 217 คู่ สาเหตุดังกล่าวมาจากค่านิยมการมีบุตรมาก และไม่ใช้บริการคุมกำเนิด แต่ทั้งนี้ก็ยังมีลักษณะของครอบครัวขยาย ซึ่งเป็นลักษณะครอบครัวเดิมของสังคมไทยหลงเหลืออยู่ ร้อยละ 8.6 เนื่องจากสภาพชุมชนยังมีความเป็นชนบทที่อาศัยในระบบเครือญาติอยู่

ตารางที่ 13 ระยะเวลาที่อาศัยในหมู่บ้านของผู้ตอบแบบสอบถาม

แสดงระยะเวลาที่อาศัยในหมู่บ้าน	จำนวน	ร้อยละ
15 - 25 ปี	22	10.0
26 - 35 ปี	46	20.9
36 - 45 ปี	68	30.9
46 - 55 ปี	47	21.4
56 ปีขึ้นไป	37	16.8
รวม	220	100.0

9. ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้าน

จากตารางที่ 13 แสดงระยะเวลาที่อาศัยในหมู่บ้านของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ จะอาศัยอยู่ในหมู่บ้านมาแล้วเป็นเวลา 36 - 45 ปี มีจำนวน 68 ราย คิดเป็นร้อยละ 30.9 รองลงมา 46 - 55 ปี มีจำนวน 47 ราย คิดเป็นร้อยละ 21.4 ส่วนผู้ที่อาศัยอยู่เป็นเวลา 26 - 35 ปี มีจำนวน 46 ราย คิดเป็นร้อยละ 20.9 และผู้ที่อาศัยอยู่เป็นเวลา 56 ปีขึ้นไปมีจำนวน 37 ราย คิดเป็นร้อยละ 16.8 ต่อมาอาศัยอยู่เป็นเวลา 15 - 25 ปี มีจำนวน 22 ราย คิดเป็นร้อยละ 10.0

จากการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นประชากรท้องถิ่นดั้งเดิม คือมีระยะเวลาการอาศัยอยู่ในพื้นที่มากกว่า 20 ปีขึ้นไป ประชากรกลุ่มนี้ส่วนหนึ่งสืบเชื้อสายจากต้นตระกูล ซึ่งเป็นเจ้านายชั้นสูงตั้งแต่ช่วงก่อนสงครามโลกครั้งที่ 2 (พ.ศ. 2430 - 2485) เรียกว่ายุคบ้านป่า สำหรับหมู่บ้านในเขตอุทยานแห่งชาติแม่ปิงนั้น ตั้งอยู่ที่ราบหุบเขา ซึ่งเดิมเป็นที่ตั้งชุมชนชาวลัวะ และชุมชนริมแม่น้ำปิง ตามเส้นทางการค้าสัมปทานป่าไม้ของบริษัททำไม้ของอังกฤษ ทำให้มีผู้รับเหมาจากเมืองลำปาง แพร่ น่าน ขาวขมุ และเชื้อสายเจ้าเมืองตาก ได้เข้ามาตั้งบ้านเรือนดูแลผลประโยชน์ จนเกิดเป็นชุมชนขึ้น มีการเพาะปลูกเพื่อเลี้ยงตัวเอง ทำให้มีการตั้งรกรากถิ่นฐานมาจนถึงปัจจุบัน (อานันท์ กาญจนพันธ์, มิ่งสรรพ์ ขาวสอาด, 2538) อีกส่วนหนึ่งได้อพยพมาจาก

การสร้างเขื่อนภูมิพล ในปี พ.ศ.2506 โดยรัฐได้จัดสรรพื้นที่ให้กับชาวบ้านได้แก่ 3 หมู่บ้าน ในปัจจุบันจากการศึกษาของมหาสุทิตย์ อบอุ่น (2541) พบว่าชาวบ้านที่อยู่ในพื้นที่มานานจะทราบถึงความผูกพันที่ชาวบ้านมีต่อท้องถิ่น ซึ่งจะสอดคล้องกับแนวคิดที่จะให้ชุมชนท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เพื่อให้ชุมชนเกิดความรู้สึกรับผิดชอบร่วมกันต่อทรัพยากรทางธรรมชาติและทางวัฒนธรรมที่มีอยู่ในชุมชนท้องถิ่น

ตอนที่ 2 ความต้องการและความพร้อมในการเข้าร่วมพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

ตารางที่ 14 ความต้องการดำเนินธุรกิจบริการแก่นักท่องเที่ยว

ข้อความ	ต้องการ		ไม่ต้องการ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. การเป็นมัคคุเทศก์นำเที่ยวธรรมชาติ	134	60.9	86	39.1
2. การจัดบริการด้านอาหารและเครื่องดื่ม	96	43.6	124	56.4
2. การจัดบริการด้านที่พัก	76	34.5	144	65.5
4. การจัดบริการด้านพาหนะรับ - ส่ง	62	28.2	158	71.8

จากตารางที่ 14 แสดงความต้องการธุรกิจบริการแก่นักท่องเที่ยวที่สนใจ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามต้องการบริการธุรกิจแก่นักท่องเที่ยวโดยจัดเป็นลำดับ ดังนี้-

อันดับที่ 1 มีความต้องการเป็นมัคคุเทศก์นำเที่ยวธรรมชาติ มีจำนวน 134 ราย คิดเป็นร้อยละ 60.9 ไม่ต้องการจำนวน 86 ราย คิดเป็นร้อยละ 39.1 ผลการวิจัยนี้จึงสนับสนุนสมมติฐาน

อันดับที่ 2 มีความต้องการจัดบริการด้านอาหารและเครื่องดื่ม มีจำนวน 96 ราย คิดเป็นร้อยละ 43.6 ไม่ต้องการจำนวน 124 ราย คิดเป็นร้อยละ 56.4 ผลการวิจัยนี้จึงปฏิเสธสมมติฐาน

อันดับที่ 3 มีความต้องการจัดบริการด้านที่พัก มีจำนวน 76 ราย คิดเป็นร้อยละ 34.5 ไม่ต้องการ 144 ราย คิดเป็นร้อยละ 65.5 ผลการวิจัยนี้จึงปฏิเสธสมมติฐาน

อันดับที่ 4 มีความต้องการจัดบริการด้านพาหนะรับ - ส่ง มีจำนวน 62 ราย คิดเป็นร้อยละ 28.2 ไม่ต้องการ 158 ราย คิดเป็นร้อยละ 71.8 ผลการวิจัยนี้จึงปฏิเสธสมมติฐาน

1. ความต้องการและความพร้อมด้านการเป็นมัคคุเทศก์

ตารางที่ 15 ความต้องการด้านการเป็นมัคคุเทศก์นำเที่ยวธรรมชาติของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อความ	ต้องการ		ไม่ต้องการ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. ความต้องการที่จะเข้ารับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการเป็นมัคคุเทศก์ที่ถูกต้องโดยหน่วยงานราชการหรือไม่	113	84.3	21	15.7
2. ความต้องการจัดตั้งกลุ่มมัคคุเทศก์ในท้องถิ่นของท่านหรือไม่	125	93.3	9	6.7
3. ความต้องการทำงานเป็นมัคคุเทศก์แทนอาชีพหลักในปัจจุบันหรือไม่	75	56.0	59	44.0

จากตารางที่ 15 แสดงความต้องการด้านการเป็นมัคคุเทศก์นำเที่ยวธรรมชาติของผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 134 คน พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความต้องการให้จัดตั้งกลุ่มมัคคุเทศก์ในท้องถิ่นร้อยละ 93.3 รองลงมาต้องการที่จะเข้ารับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการเป็นมัคคุเทศก์ที่ถูกต้องโดยหน่วยงานราชการร้อยละ 84.3 และน้อยที่สุดต้องการเป็นมัคคุเทศก์แทนอาชีพหลักร้อยละ 56.0

จากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นประชากรในท้องถิ่นได้เล็งเห็นความสำคัญของการจัดตั้งกลุ่มมัคคุเทศก์ขึ้นในชุมชน เพื่อการมีส่วนร่วมในการวางแผน ตัดสินใจ และดำเนินงานตลอดจนการควบคุม เพื่อการดำเนินงานจะได้เป็นไปตามความต้องการของคนในท้องถิ่นอย่างแท้จริง มิให้บุคคลภายนอกมาคิดและตัดสินใจฝ่ายเดียว (วรรณพร วัฒนชานุกร, ม.ป.ป.) แต่ถึงแม้จะมีความคุ้นเคย รู้จักในสภาพแวดล้อมของสถานที่ท่องเที่ยวที่ตนนั้น ๆ เป็นอย่างดีแล้ว ผู้ตอบแบบสอบถามยังต้องการที่จะได้รับการฝึกอบรมการเป็นมัคคุเทศก์ที่ถูกต้องอีกด้วย แสดงให้เห็นถึงความพร้อมและตั้งใจที่จะประกอบธุรกิจการเป็นมัคคุเทศก์ เพราะมัคคุเทศก์หรือ ผู้นำเที่ยวมีบทบาทที่สำคัญอย่างยิ่งที่จะทำให้การท่องเที่ยวที่ตนนั้น ได้ผลตอบแทนเป็นที่น่าพึงพอใจ นั่นคือการจัดประสบการณ์อันทรงคุณค่าให้แก่นักท่องเที่ยวจำเป็นจะต้องให้มัคคุเทศก์มีบทบาทของผู้นำและปฏิบัติให้เป็นไปในแนวทางที่ได้คิดเห็นร่วมกัน ระหว่างชุมชนและหน่วยงานของรัฐ สำหรับบทบาทของมัคคุเทศก์ที่จะต้องเพิ่มมากขึ้นคือ เป็นผู้ที่มีทักษะด้านการนำเที่ยวเป็นผู้ปลูกเร้าจิตสำนึกทางสิ่งแวดล้อมให้นักท่องเที่ยวรู้สึกรับผิดชอบขณะกำลังท่องเที่ยว

อยู่เป็นผู้อธิบายเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมได้ดี จนนักท่องเที่ยวที่มีความซาบซึ้งและเปลี่ยนทัศนคติมา ร่วมกันอนุรักษ์สภาพแวดล้อมในระยะยาวต่อไป ซึ่งนับว่าคุณสมบัติในข้อนี้ยังเป็นช่องว่างที่ มัคคุเทศก์ทั่วไปยังไม่มียกท่องเที่ยวส่วนใหญ่คาดหวังและเน้นย้ำว่าการเป็นมัคคุเทศก์ ถ้าหากไม่ มีคุณสมบัติจบการศึกษาจากมหาวิทยาลัย หรือมีประกาศนียบัตรการปฐมพยาบาล หากไม่จบการ ศึกษาในระบบก็ควรจะมีรู้ด้านสิ่งแวดล้อมในสถานที่นั้น ๆ เป็นอย่างดี มีทัศนคติและทักษะ ในการสื่อสารที่ดีด้วย (วรรณพร วนิชชานุกร, ม.ป.ป.) ส่วนผู้ตอบแบบสอบถามที่จะยึดอาชีพ มัคคุเทศก์เป็นอาชีพหลักแทนอาชีพเดิมนั้น ผู้สัมภาษณ์ได้พูดคุยถึงเหตุผลทราบว่า เพราะประชากร ท้องถิ่น มีอาชีพหลักด้านการเกษตรกรรม ซึ่งเป็นเกษตรกรรมแบบยังชีพ นอกจากจะทำนาควบคู่ กับการทำไร่แล้วก็จะอาศัยผลผลิตจากป่าเป็นอาหารและของใช้ตามความจำเป็น โดยอาศัยน้ำฝน ตามฤดูกาล ซึ่งผลผลิตจะได้มากขึ้นอยู่กับธรรมชาติบางปีได้เกิดวิกฤติฝนแล้งรายได้ของชาว บ้านก็แทบจะไม่มี จึงเป็นเหตุผลที่ทำให้ชาวบ้านบางส่วนอยากจะเปลี่ยนอาชีพและการประกอบ อาชีพมัคคุเทศก์ก็เป็นอาชีพที่สร้างรายได้ ไม่ต้องอาศัยเงินทุนสูง และไม่ต้องขึ้นกับดิน ฟ้า อากาศ ซึ่งน่าจะดีกว่าอาชีพเดิมที่ทำอยู่

ตารางที่ 16 ความพร้อมด้านเงินทุนและทรัพย์สินต่อการเป็นมัคคุเทศก์นำเที่ยวธรรมชาติ

ข้อความ	มี		ไม่มี	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. มีเงินทุนสำหรับเริ่มต้นธุรกิจการเป็นมัคคุเทศก์ นำเที่ยวธรรมชาติ	4	3.0	130	97.0
2. สามารถหาแหล่งเงินทุนหรือเงินกู้สำหรับเริ่ม ต้นธุรกิจการเป็นมัคคุเทศก์นำเที่ยวธรรมชาติ	11	8.2	123	91.8

จากตารางที่ 16 แสดงความพร้อมด้านเงินทุนและทรัพย์สินพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม มีเงินทุนสำหรับเริ่มต้นทำธุรกิจการเป็นมัคคุเทศก์นำเที่ยวเพียงร้อยละ 3.0 และสามารถ หาแหล่งเงินทุนเงินกู้ได้เพียงร้อยละ 8.2 แสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ยังขาดแคลนเงินทุน และทรัพย์สินรวมทั้งแหล่งเงินทุน เงินกู้ อันเนื่องมาจากวิถีชีวิตที่เป็นชาวชนบทประกอบอาชีพ เกษตรกรรมเป็นอาชีพหลักเพื่อยังชีพ ซึ่งส่วนใหญ่ปลูกพืชไร่เช่น ข้าวโพด นับว่าเป็นรายได้ ที่ชุมชนคาดหวังจะได้เป็นเงินสดเพื่อนำไปใช้จ่ายตลอดปี ในขณะที่เดียวกันเงินทุนที่นำมาใช้ในการ ปลูกพืชไร่ ได้กู้ยืมมาจากธนาคารเกษตรและสหกรณ์ ซึ่งเป็นภาระผูกพันที่ชาวบ้านต้องหาเงินไป ชำระแก่ธนาคารหลังเก็บเกี่ยวผลผลิต ทำให้เงินทุนหมุนเวียนน้อยลงไปไม่สามารถนำไปลงทุน

ทำธุรกิจด้านอื่น ๆ ได้อีก ในขณะที่ค่าใช้จ่ายในวิถีชีวิตที่เปลี่ยนไปตามสังคมเมือง ชาวบ้านเริ่มมีเครื่องอำนวยความสะดวกต่าง ๆ มากขึ้น อีกทั้งรายได้ที่เคยได้เป็นเงินสดจากการทำไม้ก็ถูกกระทบกระเทือนจากการเข้มงวดของเจ้าหน้าที่อุทยาน ส่งผลให้ฐานะการเงินโดยทั่วไปยากจนถึงปานกลาง (เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง, 2535)

2. ความต้องการและความพร้อมด้านการให้บริการรับ - ส่งนักท่องเที่ยว

ตารางที่ 17 ความสนใจในรูปแบบการให้บริการรับ - ส่งนักท่องเที่ยว

ท่านสนใจจะให้บริการรับ-ส่ง นักท่องเที่ยวรูปแบบใด	จำนวน	ร้อยละ
รถยนต์	47	75.8
รถจักรยานยนต์	11	17.7
แพ	4	6.5
รวม	62	100.0

จากตารางที่ 17 แสดงความต้องการและความพร้อมด้านบริการพาหนะรับ - ส่งนักท่องเที่ยวของผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 62 คน มีผู้ที่สนใจจะให้บริการรับ - ส่ง โดยใช้รถยนต์เป็นพาหนะ จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 75.8 ผู้ที่สนใจจะให้บริการโดยใช้รถจักรยานยนต์ จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 17.7 และมีผู้สนใจใช้แพเป็นพาหนะนำเที่ยวอยู่ 4 คน คิดเป็นร้อยละ 6.5

จากผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่เป็นประชากรในท้องถิ่นส่วนใหญ่ สนใจที่จะให้บริการพาหนะรับ - ส่ง นักท่องเที่ยวในรูปแบบรถยนต์มากที่สุด โดยให้เหตุผลว่าตนเองมีรถยนต์อยู่แล้วและพร้อมที่จะคิดแปลงรถยนต์เพื่อให้เป็นรถยนต์โดยสาร ซึ่งสามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้ปริมาณมาก มีความปลอดภัยสูงและกันแดดกันฝนได้ ประกอบกับเส้นทางที่จะเดินทางไปแหล่งท่องเที่ยวมีระยะห่างไกล การใช้บริการรถยนต์จึงประหยัดเวลามากกว่า ส่วนกลุ่มที่สนใจให้บริการในรูปแบบรถจักรยานยนต์ให้เหตุผลว่า คนมีรถจักรยานยนต์อยู่แล้ว อีกทั้งมีความชำนาญสามารถที่จะให้บริการได้อย่างปลอดภัย และนักท่องเที่ยวยังสามารถสัมผัสบรรยากาศธรรมชาติอย่างใกล้ชิด ทั้งยังมีความคล่องตัวสูงอีกด้วย ส่วนกลุ่มที่สนใจให้บริการในรูปแบบเรือแพให้เหตุผลว่าคนมีอาชีพทำประมงอยู่ในลำน้ำปิง อาศัยอยู่บนแพซึ่งสามารถดัดแปลงแพของตนเองเพื่อให้บริการท่องเที่ยวชมธรรมชาติสองฝั่งลำน้ำปิงได้ มีประสบการณ์ในธุรกิจ

ด้านนี้มาก่อนจากการเป็นลูกจ้างของผู้ประกอบการ อีกทั้งแก่งถือเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียง
ในแต่ละปีมีนักท่องเที่ยวมาใช้บริการล่องแพมีแนวโน้มมากขึ้น

ตารางที่ 18 ความต้องการบริการรับ - ส่งนักท่องเที่ยวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อความ	ต้องการ		ไม่ต้องการ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. ต้องการจัดตั้งกลุ่มผู้สนใจการจัดบริการด้านพาหนะรับ-ส่งหรือไม่	54	87.1	8	12.9
2. ต้องการประกอบธุรกิจด้านการรับบริการรับ-ส่งนักท่องเที่ยวแทนอาชีพหลักในปัจจุบันหรือไม่	47	75.8	15	24.2

จากตารางที่ 18 แสดงความต้องการจัดตั้งกลุ่มผู้สนใจการจัดบริการด้านพาหนะรับ - ส่งนักท่องเที่ยวจำนวน 62 คน พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ต้องการจัดตั้งกลุ่มผู้สนใจ ร้อยละ 87.1 และไม่ต้องการจัดตั้งกลุ่ม ร้อยละ 12.9 มีผู้ที่ต้องการประกอบธุรกิจด้านการบริการพาหนะรับ - ส่ง เป็นอาชีพหลักแทนอาชีพเดิมร้อยละ 75.8 และมีผู้ไม่ต้องการประกอบธุรกิจนี้เป็นอาชีพหลัก ร้อยละ 24.2

จากผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างกลุ่มนี้มียานพาหนะพร้อมที่จะให้ประกอบธุรกิจรับ - ส่งนักท่องเที่ยวอยู่แล้ว ต้องการจะจัดตั้งกลุ่มเพื่อร่วมกันในการวางแผน ดำเนินงาน และสร้างระเบียบ กฎเกณฑ์ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติร่วมกัน โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ของส่วนรวมมากที่สุด ในส่วนที่ไม่ต้องการจัดตั้งกลุ่มระบุว่าไม่ต้องการให้มีการจัดการเรื่องการจัดสรรผลประโยชน์ เนื่องจากคิดว่าอาจจะเกิดปัญหาในเรื่องของความยุติธรรม น่าจะดำเนินการเองจะดีกว่าส่วนกลุ่มที่ต้องการจะประกอบธุรกิจรับ - ส่งแทนอาชีพเดิมที่ทำอยู่ให้เหตุผลว่าผลผลิตทางการเกษตรตกต่ำ อาชีพเสริมจากการทำไม้และทรัพยากรป่าไม้ถูกกวัดขั้น เข้มงวด ประกอบกับค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวันที่สูงขึ้นทำให้รายได้ไม่พอเพียง กลุ่มตัวอย่างจึงต้องการที่จะหันมาประกอบอาชีพอื่นที่สามารถสร้างรายได้ที่มากกว่าอาชีพเดิมเป็นอาชีพหลัก ส่วนกลุ่มที่ไม่ต้องการประกอบธุรกิจด้านพาหนะรับส่งแทนอาชีพหลัก ให้เหตุผลว่ารายได้จากการให้บริการดังกล่าวไม่แน่นอนและไม่ต่อเนื่อง ขึ้นอยู่กับจำนวนนักท่องเที่ยว

ตารางที่ 19 ความพร้อมด้านเงินและทรัพย์สินด้านบริการพาหนะรับ - ส่งนักท่องเที่ยว

ความพร้อมในด้านเงินและทรัพย์สิน	มี		ไม่มี	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. มีเงินทุนสำหรับเริ่มต้นธุรกิจด้านพาหนะรับ-ส่ง เพื่อบริการแก่นักท่องเที่ยว	7	11.3	55	88.7
2. สามารถหาแหล่งเงินทุนหรือเงินกู้ เพื่อเริ่มต้นทำธุรกิจด้านพาหนะรับ-ส่ง เพื่อบริการแก่นักท่องเที่ยว	7	11.3	55	88.7
3. มีใบอนุญาตขับขี่รถยนต์ประเภทรับจ้าง	9	14.5	53	85.5

จากตารางที่ 19 แสดงความพร้อมในด้านเงินและทรัพย์สิน สำหรับเริ่มต้นธุรกิจด้านพาหนะรับ - ส่งนักท่องเที่ยวของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 62 ราย พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความพร้อมน้อยในทุกด้าน โดยมีผู้ที่ไม่มีความพร้อมด้านใบอนุญาตขับขี่รถยนต์ประเภทรับจ้าง ร้อยละ 85.5 และมีความพร้อมร้อยละ 14.5 มีผู้ไม่มีความพร้อมด้านเงินทุนและค้นหาแหล่งเงินทุนเท่ากันคือร้อยละ 88.7 มีความพร้อมร้อยละ 11.3

จากผลการศึกษา แสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่มีความพร้อมในด้านใบอนุญาตขับขี่รถยนต์ประเภทรับจ้าง เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่เคยประกอบธุรกิจด้านรับ - ส่งผู้โดยสารมาก่อน และกลุ่มตัวอย่างไม่มีความพร้อมด้านเงินทุนและแหล่งเงินทุนสำหรับเริ่มต้นธุรกิจด้านบริการพาหนะรับ - ส่งนักท่องเที่ยว เนื่องจากวิถีชีวิตชุมชนในภาคเกษตรกรรมที่มีรายได้พอยังชีพ และฐานะทางการเงินยากจน ประกอบกับขาดการสนับสนุนจากในเรื่องแหล่งเงินทุนจากหน่วยงานต่าง ๆ รวมทั้งราคาของยานพาหนะค่อนข้างแพง และแหล่งเงินกู้ของรัฐ แหล่งเดียวที่มีคือธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ ชาวบ้านส่วนใหญ่ก็จะกู้เงินเพื่อนำมาลงทุนปลูกพืชไร่จำพวกข้าวโพด และมีภาระผูกพันที่ต้องมีการชำระให้กับธนาคารทุกปี ทำให้ไม่มีเงินเหลือพอที่จะนำมาลงทุน

ตารางที่ 20 พาหนะที่สามารถนำมารับ-ส่งนักท่องเที่ยว เพื่อประกอบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์
ในท้องถิ่น

ยานพาหนะ	จำนวน	ร้อยละ
รถยนต์	19	30.60
รถจักรยานยนต์	19	30.60
รถจักรยาน	5	8.06
แพ,เรือ	4	6.45
ไม่มียานพาหนะ	15	24.19
รวม	62	100.0

จากตารางที่ 20 แสดงยานพาหนะที่สามารถนำมารับ - ส่งนักท่องเที่ยว เพื่อประกอบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 62 คน พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมียานพาหนะประเภทรถยนต์และรถจักรยานยนต์มากที่สุดเท่ากันร้อยละ 30.6 รองลงมามียานพาหนะประเภทรถจักรยานร้อยละ 8.06 และน้อยที่สุดมียานพาหนะประเภทแพหรือเรือร้อยละ 6.45 ผู้ที่ไม่มียานพาหนะร้อยละ 24.19

จากผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่าง ส่วนหนึ่งมีความพร้อมในด้านพาหนะรับ - ส่ง โดยมียานพาหนะในรูปแบบของการขับเคลื่อนโดยเครื่องยนต์ ทั้งนี้เพราะว่าเส้นทางคมนาคมระหว่างชุมชนกับภายนอกชุมชนห่างไกลกัน อีกทั้งได้มีการพัฒนาเส้นทางคมนาคมให้สะดวกและกว้างขวางมากขึ้น จำเป็นต้องมีการติดต่อแลกเปลี่ยนสินค้าและข่าวสารกับภายนอกชุมชนจึงมีกลุ่มตัวอย่างส่วนหนึ่งได้ซื้อหาพาหนะเพื่ออำนวยความสะดวกตามวิถีชีวิตและสังคมที่เปลี่ยนไป รถยนต์และรถจักรยานยนต์จึงได้รับความนิยมใช้มากกว่าจักรยาน ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่ไม่มียานพาหนะแต่สนใจเข้าร่วมธุรกิจบริการด้านพาหนะรับ - ส่งให้เหตุผลว่า เป็นธุรกิจที่สามารถหารายได้เสริม อีกทั้งยังเคยมีประสบการณ์ทางด้านรับ-ส่งผู้โดยสารมาก่อน ถึงแม้ปัจจุบันจะยังไม่มียานพาหนะเป็นของตนเองแต่หากมีการส่งเสริมด้านเงินทุนก็พร้อมที่จะเข้าร่วมธุรกิจ บางคนให้เหตุผลว่าตนมีที่อยู่อาศัยบนแพแต่ไม่เคยให้บริการเป็นเชิงธุรกิจมาก่อน หากมีหน่วยงานสนับสนุนหรือให้ความรู้ก็พร้อมที่จะเข้าร่วมธุรกิจเช่นเดียวกัน

3. ความต้องการและความพร้อมด้านการให้บริการที่พักแก่นักท่องเที่ยว

ตารางที่ 21 ความต้องการให้บริการด้านที่พักแก่นักท่องเที่ยวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ลักษณะของที่พัก	จำนวน	ร้อยละ
ให้เช่าห้องพัก	27	35.5
ให้เช่ากระท่อม	30	39.5
ให้เช่าเต็นท์	19	25.0
รวม	76	100.0

จากตารางที่ 21 แสดงความต้องการให้บริการด้านที่พักแก่นักท่องเที่ยวของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่าต้องการให้เช่ากระท่อมมากที่สุด 39.5 รองลงมาต้องการให้บริการรูปแบบให้เช่าห้องพักร้อยละ 35.5 และต้องการให้บริการรูปแบบให้เช่าเต็นท์น้อยที่สุดร้อยละ 25.0 จากผลการสำรวจกลุ่มตัวอย่างสนใจและต้องการให้บริการรูปแบบให้เช่ากระท่อมและหอพักโดยเฉลี่ยใกล้เคียงกัน เป็นเพราะในการจัดการสิ่งแวดล้อมในบริการการท่องเที่ยว กระท่อม และบ้านพักเป็นรูปแบบบริการที่ประชาชนในชุมชนท้องถิ่นมีอยู่แล้ว รวมถึงสามารถจัดหารวดดูได้ในพื้นที่เพื่อนำมาปรับปรุงให้เข้าชีวิตความเป็นอยู่เดิม ซึ่งตรงกับหลักการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ซึ่งเป็นความจำเป็นเบื้องต้นในการจัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อการท่องเที่ยวที่ว่า การจัดการแหล่งท่องเที่ยว ควรจะไม่ขัดต่อประชาชนท้องถิ่น วัฒนธรรม และที่อยู่อาศัย ซึ่งการสร้างกระท่อมห้องพัก จึงใกล้เคียงกับที่อยู่อาศัยเดิมของชุมชน สามารถสร้างความประทับใจและเข้าถึงบรรยากาศของชุมชนของนักท่องเที่ยวได้ดีกว่าสิ่งปลูกสร้างประเภทใช้วัสดุสังเคราะห์ เช่น ตึก หรืออาคารสูง เป็นต้น (วรรณพร วนิชชานุกร, ม.ป.ป.) ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่สนใจและต้องการให้บริการรูปแบบเต็นท์เพราะมีความสะดวกในการจัดเก็บดูแลรักษา อีกทั้งยังให้นักท่องเที่ยวได้เลือกสถานที่พักได้เอง ในบรรยากาศที่ใกล้ชิดกับธรรมชาติมากกว่า แต่ด้วยเต็นท์มีต้นทุนการลงทุนที่ค่อนข้างสูง และสามารถสึกหรอตามสภาพการใช้งาน กลุ่มตัวอย่างจึงสนใจเป็นอันดับสุดท้าย

ตารางที่ 22 ความต้องการอื่น ๆ ในด้านการให้บริการที่พักแก่นักท่องเที่ยวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อความ	ต้องการ		ไม่ต้องการ	
	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ
ความต้องการที่จะเข้ารับการฝึกอบรมในเรื่องการจัดบริการด้านที่พักหรือไม่	68	89.5	8	10.5
ความต้องการความรู้เกี่ยวกับการกำจัดของเสีย บำบัดน้ำเสียโดยวิธีที่ถูกต้องหรือไม่	70	92.1	6	7.9

จากตารางที่ 22 แสดงความพร้อมและความต้องการที่จะเข้ารับการฝึกอบรมในเรื่องการจัดบริการด้านที่พักของผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 76 คน พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามต้องการความรู้เกี่ยวกับการกำจัดของเสียและบำบัดน้ำเสีย โดยวิธีที่ถูกต้องร้อยละ 92.1 ต้องการเข้ารับการฝึกอบรมในเรื่องการจัดบริการด้านที่พักร้อยละ 89.5

จากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นประชาชนในท้องถิ่นส่วนใหญ่ต้องการการเข้ารับการฝึกอบรมเรื่องการจัดบริการด้านที่พัก และการกำจัดของเสีย บำบัดน้ำเสีย ซึ่งในการให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดการด้านที่พักมีความจำเป็นอย่างยิ่ง โดยเฉพาะเป็นสถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติผู้ประกอบการควรได้ตระหนักถึงความสำคัญและร่วมรับผิดชอบเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวหรือสถานที่นันทนาการทางธรรมชาติที่ไม่ควรจะมีการปรับปรุงสถานที่ให้มากนัก วิชัย เทียนน้อย (ม.ป.ป.) ได้กล่าวไว้เกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรนันทนาการทางธรรมชาติซึ่งได้แก่ อุทยานแห่งชาติวนอุทยาน เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ซึ่งเป็นพื้นที่ที่รวมของทิวทัศน์ทางธรรมชาติที่สวยงามไม่ควรให้มีการปรับปรุงสถานที่มากเกินไป เพราะจะทำให้สถานตามธรรมชาติที่มีอยู่ต้องสูญเสียไป เช่น การสร้างสำนักงาน อาคารบ้านพัก สวนอาหาร ทางเดิน และเครื่องอำนวยความสะดวกอื่น ๆ ซึ่งไม่มีการสร้างขึ้นมากนัก ถ้าหากจำเป็นต้องสร้างควรจะออกแบบและใช้วัสดุที่ผสมกลมกลืนกับธรรมชาติให้มากที่สุด เช่น การใช้ปีกไม้ซุงหรือไม้ซุงเป็นวัสดุหลักในการสร้าง เป็นต้น สิ่งที่มีควรมีมาก่อสร้างในสถานที่ท่องเที่ยวได้แก่ สถานที่ที่ก่อให้เกิดเสียงดัง เช่น สถานเริงรมย์ต่าง ๆ ทั้งนี้เพราะผู้เข้าไปพักผ่อนหย่อนใจต้องการสัมผัสกับธรรมชาติอย่างแท้จริง และวรรณพร วิณิชชานุกร (ม.ป.ป.) ได้กล่าวถึงความสำคัญในการจัดการสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ในการดำเนินธุรกิจที่พักกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ว่า การใช้วัสดุที่ใช้แล้วนำไปผลิตใหม่

เพื่อนำกลับมาใช้อีกการออกแบบอาคาร รวมทั้งระบบการระบายอากาศและความร้อนของบ้านพัก การจัดสถานที่ให้กระทบต่อระบบนิเวศน้อยที่สุด ลดมลภาวะจากการผลิต หลีกเลี่ยงความแออัด และที่สำคัญ ได้แก่ระบบการกำจัดขยะ ระบบบำบัดน้ำเสียที่มีคุณภาพและมาตรฐานสูง จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้ประกอบการต้องได้รับความรู้ในด้านนี้เป็นอย่างถูกต้อง

ตารางที่ 23 ความพร้อมด้านเงินและทรัพย์สินด้านบริการที่พักแก่นักท่องเที่ยว

ข้อความ	มี		ไม่มี	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
มีบ้านพักที่สามารถนำมาดัดแปลงปรับปรุงเป็นที่พักของนักท่องเที่ยวหรือไม่	23	30.3	53	69.7
สามารถแบ่งส่วนใดส่วนหนึ่งของบ้าน เพื่อให้ นักท่องเที่ยวเช่าได้หรือไม่	34	44.7	42	55.3
มีเงินทุนสำหรับการเริ่มต้นธุรกิจให้บริการที่พักแก่นักท่องเที่ยว	6	7.9	70	92.1
สามารถหาแหล่งเงินทุนหรือเงินกู้ เพื่อเริ่มต้นธุรกิจให้บริการที่พักแก่นักท่องเที่ยว	8	10.5	68	89.5

จากตารางที่ 23 แสดงความพร้อมด้านเงินทุนและทรัพย์สินของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 76 คน พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความพร้อมในด้านสามารถแบ่งส่วนใดส่วนหนึ่งของบ้านเพื่อให้ นักท่องเที่ยวเช่ามากที่สุดร้อยละ 44.7 รองลงมาสามารถดัดแปลง ปรับปรุงบ้านพัก ให้เป็นที่พักของนักท่องเที่ยวยุทธละ 30.3 ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพร้อมด้านแหล่งเงินทุน และเงินทุนสำหรับการเริ่มต้นธุรกิจให้บริการที่พักแก่นักท่องเที่ยวน้อย โดยเฉลี่ยใกล้เคียงกัน ร้อยละ 10.5 และร้อยละ 7.9 ตามลำดับ

จากผลการศึกษา แสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ยังไม่มีความพร้อมในด้านเงินทุนและทรัพย์สิน ทั้งนี้เพราะว่ามีข้อจำกัดด้านเงินทุนและแหล่งเงินทุน อีกทั้งไม่มีบ้านพักที่สามารถนำมาดัดแปลงเป็นที่พัก แต่ที่น่าสังเกตคือ กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 44.7 สามารถแบ่งส่วนใดส่วนหนึ่งของบ้านเพื่อให้ นักท่องเที่ยวเช่าได้ เป็นเพราะว่าการดัดแปลงส่วนใดส่วนหนึ่งของบ้านพักยอมใช้เงินลงทุนน้อยกว่าการปลูกสร้างบ้านพักใหม่ อีกทั้งจะทำให้ นักท่องเที่ยวได้ใกล้ชิดรับรู้และเข้าถึงสภาพความเป็นอยู่และขนบธรรมเนียม วัฒนธรรมประเพณีของชุมชนได้มาก

ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่ไม่สามารถแบ่งหรือคัดแปลงส่วนใดส่วนหนึ่งของบ้านเป็นที่เช่าพักได้ เป็นเพราะบริเวณบ้านคับแคบ ไม่สะดวกต่อนักท่องเที่ยวและผู้อาศัยอยู่เดิม

4. ความต้องการและความพร้อมด้านการให้บริการอาหารและเครื่องดื่ม

ตารางที่ 24 ความต้องการในด้านการให้บริการอาหารและเครื่องดื่มแก่นักท่องเที่ยวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อความ	ต้องการ		ไม่ต้องการ	
	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ
ต้องการที่จะเข้ารับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการจัดบริการด้านอาหารและเครื่องดื่มที่ถูกต้องตามหลักโภชนาการหรือไม่	84	87.5	12	12.5
ต้องการให้มีการจัดตั้งเป็นกลุ่มผู้ประกอบการในด้านอาหารและเครื่องดื่มหรือไม่	88	91.7	8	8.3
ต้องการประกอบธุรกิจด้านการบริการอาหารและเครื่องดื่มแทนอาชีพหลักในปัจจุบันหรือไม่	63	65.5	33	34.4

จากตารางที่ 24 แสดงความต้องการและความพร้อมด้านบริการอาหารและเครื่องดื่มแก่นักท่องเที่ยวของผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 96 คน พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามต้องการจัดตั้งกลุ่มผู้ประกอบการในด้านอาหารและเครื่องดื่มมากที่สุดร้อยละ 91.7 รองลงมาต้องการเข้ารับการฝึกอบรมเกี่ยวกับเกี่ยวกับการจัดบริการด้านอาหารและเครื่องดื่มที่ถูกต้องตามหลักโภชนาการร้อยละ 87.5 และต้องการประกอบธุรกิจการจัดบริการด้านอาหารและเครื่องดื่มแก่นักท่องเที่ยวแทนอาชีพหลักร้อยละ 65.5

จากการศึกษา แสดงให้เห็นถึงความต้องการและความพร้อมของกลุ่มประชาชนในชุมชนท้องถิ่นที่จะแสวงหาความรู้ที่ถูกต้องเพื่อเป็นแนวทางในการประกอบอาชีพด้านอาหารและเครื่องดื่มต่อไป เพราะนอกจากอาหารและเครื่องดื่มจะเป็นสิ่งจำเป็นเบื้องต้นที่ควรจัดให้มีในสถานที่ท่องเที่ยวเพื่อรองรับและสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวแล้ว การบริการด้วย

ความซื่อสัตย์ ยุติธรรม ใ้ชีวิตดูดีที่มีคุณภาพ ยุติธรรม ความสะอาด จัดปรุ่อย่างถูกต้อง ตามหลักโภชนาการ จะมีศักยภาพในการสร้างความพึงพอใจสูงสุดแก่นักท่องเที่ยว สุทธิชัย อบอุ่น, พระมหา (2541) ส่วนเรื่องกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการให้มีการจัดตั้งเป็นกลุ่มผู้ประกอบการ เพราะว่า ต้องการที่จะมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินงาน จัดการ และหาแนวทางร่วมกันในการประกอบ ธุรกิจบริการด้านอาหารและเครื่องดื่ม ส่งผลให้ชุมชนมีอำนาจต่อรองควบคุมผลประโยชน์ ของส่วนรวม ก่อให้เกิดรายได้หมุนเวียนในชุมชนท้องถิ่นนั่นเอง (วิรัช วิรัชภัทรธรรม, 2535) อีกประเด็นที่น่าสนใจคือกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการที่จะประกอบธุรกิจบริการด้านอาหาร เครื่องดื่มเป็นอาชีพหลักแทนอาชีพเดิมถึงร้อยละ 65.5 แสดงให้เห็นถึงอาชีพเดิมคือเกษตรกรรม รับจ้างทั่วไปที่ไม่มั่นคง ไม่สามารถสร้างรายได้ให้พอจุนเจือครอบครัวได้จากภาวะวิกฤติทาง เศรษฐกิจ และวิถีชีวิตสังคมที่เปลี่ยนไป พฤติกรรมการอุปโภค บริโภคที่ต้องแลกเปลี่ยนกับรายได้ ที่เป็นเงินสด มีแนวโน้มสูงขึ้น กลุ่มตัวอย่างจึงต้องการจะมีอาชีพหลักที่สามารถสร้างรายได้ได้มากกว่าอาชีพเดิม

ตารางที่ 25 ความพร้อมด้านเงินและทรัพย์สินด้านบริการอาหารและเครื่องดื่มแก่นักท่องเที่ยว

ข้อความ	มี		ไม่มี	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
มีเงินทุนสำหรับเริ่มต้นธุรกิจให้บริการอาหารและเครื่องดื่มแก่นักท่องเที่ยว	7	7.3	89	92.7
สามารถหาแหล่งเงินทุนหรือเงินกู้เพื่อเริ่มต้นทำธุรกิจด้านอาหารและเครื่องดื่ม เพื่อบริการแก่นักท่องเที่ยว	14	14.6	82	85.4

จากตารางที่ 25 แสดงความพร้อมด้านเงินทุนและทรัพย์สินสำหรับเริ่มต้นธุรกิจให้บริการอาหารเครื่องดื่มแก่นักท่องเที่ยวของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 96 คน พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความพร้อมด้านเงินทุนร้อยละ 7.3 มีความพร้อมที่สามารถหาแหล่งเงินทุนหรือเงินกู้เพื่อเริ่มต้นธุรกิจเพียงร้อยละ 14.6

จากผลการศึกษา แสดงให้เห็นถึงสภาพปัญหาของประชากรในชุมชนท้องถิ่นต่อการประกอบธุรกิจการท่องเที่ยวที่สำคัญคือ เงินทุนและแหล่งเงินทุน สาเหตุจากสภาพวิถีชีวิตของชุมชนชนบท อาชีพหลักเกษตรกรรมทำให้อาณาทางการเงินของชุมชนส่วนใหญ่ยากจน

ผลการวิจัยนี้จึงสนับสนุนสมมติฐานที่ว่า ประชาชนท้องถิ่นส่วนใหญ่ขาดความพร้อมด้านเงินทุนและทรัพยากรที่ใช้ประกอบการให้บริการด้านการท่องเที่ยว

5. ความพร้อมด้านความรู้พื้นฐานเรื่องการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

ตารางที่ 26 จำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามคะแนนความรู้พื้นฐานด้านการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

คะแนน	จำนวน	ร้อยละ
1	-	-
2	-	-
3	2	0.9
4	5	2.3
5	19	8.6
6	31	14.1
7	70	31.8
8	70	31.8
9	17	7.7
10	6	2.7
รวม	220	100.0

จากตารางที่ 26 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามคะแนนความรู้พื้นฐานด้านการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์พบว่า จากข้อคำถามจำนวน 10 ข้อ (10 คะแนน) มีผู้ตอบแบบสอบถามได้คะแนนเต็ม 10 คะแนน จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 2.7 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด รองลงมาได้คะแนน 9 คะแนน จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 7.7 ตอบได้ 7 และ 8 คะแนน จำนวน 70 คนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 31.8 ตอบได้ 6 คะแนน จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 14.1 ตอบได้ 5 คะแนน จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 8.6 ต่ำสุดได้ 3 คะแนน มีเพียง 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.9 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

ตารางที่ 27 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับความรู้

คะแนน	ระดับความรู้	จำนวน	ร้อยละ
1-3	น้อย	2	0.90
4-6	ปานกลาง	55	25.0
7-10	มาก	163	74.1
รวม		220	100.0

$$\text{ระดับคะแนนเฉลี่ย (X)} = 7.13$$

จากตารางที่ 27 แสดงการแบ่งเกณฑ์ระดับความรู้ของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยแบ่งเกณฑ์ออกเป็น 3 ระดับ คือ ผู้ที่ตอบได้คะแนน 1 - 3 คะแนน มีความรู้ น้อย ได้คะแนน 4 - 6 คะแนน มีความรู้ปานกลาง และได้คะแนน 7 - 10 มีความรู้มาก ระดับคะแนนเฉลี่ย คือ 7.13 จะเห็นได้ว่า มีผู้ตอบได้คะแนนระหว่าง 7 - 10 คะแนน ถึง 163 คนแสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีความรู้เรื่องการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

ตารางที่ 28 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบคำถามถูก และ ผิด ในแต่ละข้อ

ข้อความ	ตอบถูก		ตอบผิด	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์คือการท่องเที่ยวที่ไม่ก่อให้เกิดความเสื่อมโทรมทางสภาพแวดล้อม	204	92.7	16	7.3
2. การที่คนท้องถิ่นนำของป่ามาขายให้นักท่องเที่ยวถือเป็นส่วนหนึ่งของการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์	82	37.3	138	62.7
3. การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ทำให้เกิดประโยชน์ในระยะยาว เพราะรายได้ที่เกิดจากการท่องเที่ยวจะหมุนเวียนกลับไปพัฒนาท้องถิ่น	209	95.0	11	5.0

ตารางที่ 28 (ต่อ)

ข้อความ	ตอบถูก		ตอบผิด	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
4. การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์คือ การที่ให้นักท่องเที่ยวได้ศึกษาธรรมชาติ สภาพความเป็นอยู่ของชาวบ้าน ประเพณีท้องถิ่นไปพร้อม ๆ กัน	211	95.9	9	4.1
5. การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ จำเป็นต้องมีสิ่งอำนวยความสะดวกพร้อมเพียง เช่น มีห้องพัก ดิเคอแอร์ เพื่อให้ให้นักท่องเที่ยวประทับใจมากที่สุด	135	61.4	85	38.6
6. การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ไม่ต้องการจำกัดจำนวนนักท่องเที่ยว เพื่อเป็นการส่งเสริมรายได้ให้กับชุมชน	35	15.9	185	84.1
7. การนำนักท่องเที่ยวล่องแพหรือทัวร์ป่าไม่ควรให้มีจำนวนนักท่องเที่ยวมากเกินไป เพื่อสะดวกในการดูแลและไม่ทำลายธรรมชาติ	181	82.3	39	17.7
8. การวางแผนดำเนินการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ควรให้คนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมมากที่สุด	204	92.7	16	7.3
9. ควรมีการจัดชวณายทุนต่างถิ่นเข้ามาร่วมลงทุนทำธุรกิจท่องเที่ยวในชุมชนของตัวเอง	117	53.2	103	46.8
10. การปรับปรุงสถานที่ท่องเที่ยวในชุมชนไม่ควรขัดต่อความเป็นอยู่และประเพณีท้องถิ่นของชาวบ้าน	192	87.3	28	12.7

จากผลการศึกษาดังแสดงในตารางที่ 28 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความรู้พื้นฐาน หลักการ ในเรื่องการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์อยู่ในเกณฑ์ที่ดี จากข้อคำถามจำนวน 10 ข้อ เริ่มจากความหมายของการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ที่กล่าวถึงการท่องเที่ยวที่ควบคู่ไปกับการศึกษา ธรรมชาติ วัฒนธรรมท้องถิ่น โดยการท่องเที่ยวที่นั่นจะไม่ก่อให้เกิดความเสื่อมโทรมต่อสภาพแวดล้อมและเปลี่ยนวิถีชีวิตดั้งเดิมของท้องถิ่น ในการวางแผนดำเนินการ คนในชุมชนก็มีความต้องการที่มีส่วนร่วมตัดสินใจด้วยชุมชนเอง การตัดสินใจใด ๆ จากบุคคลภายนอกแต่เพียงฝ่ายเดียวมิใช่หลักการของการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์อย่างแท้จริง กลุ่มตัวอย่างเข้าใจว่ารายได้ที่เกิดขึ้นจากการท่องเที่ยวจะต้องนำกลับไปเพื่อฟื้นฟูสภาพแวดล้อมและพัฒนาท้องถิ่น เพื่อให้เกิดประโยชน์ในด้านการรองรับท่องเที่ยวในอนาคตแบบยั่งยืนต่อไป ซึ่งจะก่อให้เกิดรายได้แก่ชุมชนแบบระยะยาว กลุ่มตัวอย่างทราบว่าต้องสนับสนุนให้นักท่องเที่ยวมีความรับผิดชอบทั้งด้านคุณธรรม จริยธรรม และพฤติกรรมของตนเองที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติและวัฒนธรรมในชุมชน โดยการท่องเที่ยวในแนวใหม่นี้จะก่อให้เกิดผลกระทบในทางลบต่อแหล่งท่องเที่ยว และชุมชนท้องถิ่นให้น้อยที่สุด ส่วนเรื่องการปรับปรุงสถานที่ท่องเที่ยวในชุมชน ไม่ควรขัดต่อความเป็นอยู่และประเพณีท้องถิ่น ควรยอมรับในข้อจำกัดของสภาพแหล่งท่องเที่ยวตามลักษณะที่เป็นอยู่ หากมีการพัฒนาหรือเปลี่ยนแปลงการเป็นไปเพื่อให้ทัศนียภาพท้องถิ่นดีขึ้น ก็ไม่จำเป็นจะต้องมีสิ่งอำนวยความสะดวกพร้อมเพรียงมากเกินไป เช่น ห้องพักต้องติดแอร์ เป็นต้น เพราะความประทับใจของนักท่องเที่ยวอยู่ที่การได้สัมผัสกับสภาพธรรมชาติจริง ๆ มากกว่าเรื่องไม่ควรถักชวณายทุนต่างถิ่นร่วมลงทุนทำธุรกิจท่องเที่ยวในชุมชน ผู้ตอบแบบสอบถามมีความรู้พื้นฐานพอสมควร แสดงให้เห็นถึงกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่สนับสนุนเศรษฐกิจและกิจกรรมในท้องถิ่นไม่พึ่งพาการลงทุนจากต่างถิ่น เพื่อลดการไหลออกของรายได้ในท้องถิ่นและประเทศชาติ แต่ยังมีกลุ่มตัวอย่างอีกส่วนหนึ่งที่ต้องการแหล่งเงินทุนจากบุคคลภายนอกชุมชนเป็นเพราะความยากจนและขาดแคลนทุนทรัพย์ วัตถุประสงค์ แหล่งเงินทุนในการประกอบธุรกิจท่องเที่ยว ส่วนในเรื่องที่ผู้ตอบแบบสอบถามมีความรู้พื้นฐานน้อยที่สุดคือ เรื่องการจำกัดจำนวนนักท่องเที่ยวให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม เนื่องจากชุมชนต้องการเร่งให้มีนักท่องเที่ยวจำนวนมาก เพื่อจะได้มีรายได้จากนักท่องเที่ยวให้มากที่สุด ในขณะที่เดียวกันกลุ่มตัวอย่างก็มีความรู้พื้นฐานในเรื่องการจำกัดจำนวนนักท่องเที่ยว เพื่อผลในทางการควบคุมดูแลนักท่องเที่ยวเพราะจะทำให้สะดวก และไม่กระทบต่อสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติอันเกิดจากนักท่องเที่ยว

จากการศึกษาพบว่ากลุ่มประชากรในเขตอุทยานแห่งชาติแม่ปึงมีจิตสำนึกในการรักษาทรัพยากรธรรมชาติที่เป็นแหล่งสภาพแวดล้อมและวัฒนธรรมของชุมชนท้องถิ่นตนเอง ถึงแม้ว่าจะต้องประกอบธุรกิจการท่องเที่ยวที่มีนักท่องเที่ยวจำนวนมากก็ตาม ในขณะที่เดียวกันก็ยังมีส่วนที่จำเป็นต้องให้ความรู้ ความเข้าใจอย่างถูกต้องเกี่ยวกับหลักการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เพื่อรักษา

ระบบนิเวศของแหล่งท่องเที่ยวในระยะยาว ซึ่งจะทำให้มีนักท่องเที่ยวเข้ามาท่องเที่ยวอย่างสม่ำเสมอแบบยั่งยืน เพื่อสร้างความมั่นคงด้านรายได้ของกลุ่มประชกรนั่นเอง สำหรับเรื่องที่ผู้ตอบแบบสอบถามมีความรู้พื้นฐานน้อย คือเรื่องสถานที่ท่องเที่ยวไม่ควรนำของป่ามาขายให้นักท่องเที่ยว ก็แสดงให้เห็นถึงความน่าเป็นห่วงต่อทรัพยากรสัตว์ป่าและป่าไม้ต่าง ๆ ซึ่งอาจจะสูญเสียชีวิตโดยความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ของกลุ่มประชกรในท้องถิ่นเอง ยังผลทำให้สถานการณ์ของสัตว์ป่าและของป่าที่หายากอาจจะอยู่ในภาวะวิกฤติ ปัจจุบันสัตว์ป่าหลายชนิดลดจำนวนลงอย่างมาก ในขณะที่สัตว์ป่าหลายชนิดก็ได้สูญพันธุ์ไปแล้ว จึงจำเป็นที่คนในชุมชนท้องถิ่นจะต้องหันมาให้ความสนใจ และเห็นความสำคัญมีความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้อง และร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐในการดูแลทรัพยากรธรรมชาติส่วนนี้ให้ยั่งยืนต่อไป (วิชัย เทียนน้อย , ม.ป.ป.) เมื่อเปรียบเทียบสมมุติฐานในการศึกษากับผลการวิเคราะห์พบว่าประชาชนท้องถิ่นส่วนใหญ่มีความรู้เรื่องการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ผลการวิเคราะห์จึงปฏิเสธสมมุติฐาน

6. ความพร้อมด้านความรู้เกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยว

ตารางที่ 29 ความพร้อมด้านความรู้เกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวในเขตอุทยานแห่งชาติแม่ปิง

สถานที่	รู้จัก		ไม่รู้จัก	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
แก่งก้อ	186	84.5	34	15.5
น้ำตกก้อหลวง	214	97.3	6	2.7
น้ำตกก้อน้อย	163	74.1	57	25.9
น้ำตกฮ่อมแป	67	30.5	153	69.5
น้ำตกฮ่อมปาด	94	42.7	126	57.3
ทุ่งก๊ก	179	81.4	41	18.6
ถ้ำยางวี	108	49.1	112	50.9
ถ้ำช้างร้อง	80	36.4	140	63.6
ผาเปลินตา	52	23.6	168	76.4
พระธาตุแก่งสร้อย	136	61.8	84	38.2
พระบาทยางวี	123	55.9	97	44.1
พระบาทน้ำจาง	56	25.5	164	74.5

จากตารางที่ 29 แสดงความพร้อมด้านความรู้เกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 220 คน พบว่ากลุ่มตัวอย่างรู้จัก น้ำตกก้อหลวงมากที่สุดร้อยละ 97.3 รองลงมา รู้จักโดยเฉลี่ยใกล้เคียงกันคือ แก่งก้อ หูงก๊ก น้ำตกก้อน้อย คิดเป็นร้อยละ 84.5 , 81.4 , 74.1 ตามลำดับ สถานที่ที่รู้จักรองลงมาได้แก่ พระธาตุแก่งสร้อย พระบาททางวิ ถ้ำยางวิ น้ำตกอุ่มปก ถ้ำช้างร้อง น้ำตกอุ่มแป พระบาทน้ำจาง คิดเป็นร้อยละ 61.8, 55.9 , 49.1 , 42.7 , 36.4 , 30.5 และ 25.5 ตามลำดับ และรู้จักน้อยที่สุด คือ ผาเพลินตา ร้อยละ 23.6

จากการศึกษาและสอบถามผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า ถึงแม้กลุ่มตัวอย่างจะเป็นประชากรในท้องถิ่นที่มีระยะเวลาอยู่อาศัยมากกว่า 20 ปีขึ้นไปก็ตาม กลุ่มตัวอย่างบางส่วนยังไม่รู้จัก แหล่งท่องเที่ยวในเขตอุทยานแห่งชาติแม่ปิงอย่างทั่วถึง ที่รู้จักมากคือน้ำตกก้อหลวง แก่งก้อ ซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สวยงามมีชื่อเสียง มีนักท่องเที่ยวเข้าไปท่องเที่ยวเป็นประจำ จึงเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญแห่งหนึ่งของจังหวัดลำพูน ส่วนแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ ที่ยังไม่เป็นที่รู้จักมากจนถึงรู้จักน้อยที่สุด เป็นเพราะว่าอุทยานแห่งชาติมีสภาพเป็นป่าเขาและแม่น้ำ มีเนื้อที่กว้างขวาง บางแห่งยังไม่มีประชาชนไปบุกเบิกอาศัยหรือเป็นที่ทำกิน แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติที่มีอยู่ทั่วไป และห่างไกล ขาดแก่การเดินทางเข้าไปถึงทั้งแหล่งเที่ยวในป่า เช่น พระบาทน้ำจาง ผาเพลินตา และแหล่งท่องเที่ยวที่อาศัยการเดินทางทางน้ำ เช่น น้ำตกอุ่มแป จึงเป็นที่รู้จักน้อย จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะมีการให้ความรู้แก่ประชาชนท้องถิ่นให้ทราบถึงสถานที่ท่องเที่ยวอื่น ๆ ที่สำคัญและยังคงความสวยงาม เพื่อเตรียมความพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยวในอนาคต

สำหรับศักยภาพทางด้านสถานที่ท่องเที่ยวบางแห่งที่ยังไม่เป็นที่รู้จักแพร่หลาย อันเนื่องมาจากการขาดการพัฒนาทางด้านความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว เช่นเส้นทางคมนาคม ในอนาคตก็สามารถที่จะพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว เพื่อประโยชน์ในการศึกษารวมชาติเป็นสถานที่นันทนาการ รวมทั้งเป็นแหล่งสร้างรายได้ให้กับชุมชนท้องถิ่นอีกด้วย

ตารางที่ 30 ความสามารถในการแนะนำและเล่าเรื่องราวกับสถานที่ท่องเที่ยว

สถานที่ท่องเที่ยว	แนะนำไม่ได้		แนะนำได้บ้าง		แนะนำได้ดี	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
แก่งก้อ	29	13.2	61	27.7	130	59.1
น้ำตกก้อหลวง	8	3.6	58	26.4	154	70.0
น้ำตกก้อน้อย	55	25.0	51	23.2	114	51.8
น้ำตกอุ้มแป	154	70.0	38	17.3	28	12.7
น้ำตกอุ้มปลา	123	55.9	58	26.4	39	17.7
ทุ่งก๊ก	41	18.6	62	28.2	117	53.2
ถ้ำยางวี	108	49.1	56	25.5	56	25.5
ถ้ำช้างร้อง	135	61.4	45	20.5	40	18.2
ผาเพลินตา	154	70.0	41	18.6	24	10.9
พระธาตุแก่งสร้อย	85	38.6	56	25.5	79	35.9
พระบาทยางวี	91	41.4	53	24.1	76	34.5
พระบาทน้ำจาง	155	70.5	42	19.1	23	10.5

จากตารางที่ 30 แสดงความสามารถของการแนะนำและเล่าเรื่องเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวในเขตอุทยานอุทยานแห่งชาติแม่งปิง ของกลุ่มตัวอย่าง 220 คน พบว่ากลุ่มตัวอย่างสามารถที่จะแนะนำแหล่งท่องเที่ยวได้ดีที่สุดคือ น้ำตกก้อหลวง คิดเป็นร้อยละ 70.0 รองลงมาคือ แก่งก้อ ทุ่งก๊ก น้ำตกก้อน้อย คิดเป็นร้อยละ 59.1, 53.2, 51.8 ส่วนสถานที่ท่องเที่ยวที่สามารถแนะนำได้บ้าง จะอยู่ในเกณฑ์เฉลี่ยใกล้เคียงกันคือประมาณร้อยละ 17.3 - 28.2 และสถานที่กลุ่มตัวอย่างไม่สามารถแนะนำสถานที่ท่องเที่ยวได้เลย มากที่สุดได้แก่ พระบาทน้ำจาง คิดเป็นร้อยละ 70.5 รองลงมาได้แก่น้ำตกอุ้มแป และผาเพลินตาทำกันคือร้อยละ 70.0 และถ้ำช้างร้อง น้ำตกอุ้มปลา ร้อยละ 61.4, 55.9 ตามลำดับ

จากผลการศึกษา พบว่ากลุ่มตัวอย่างรู้จักและคุ้นเคยแหล่งท่องเที่ยว รวมทั้งสามารถที่จะถ่ายทอดสื่อสารถึงสภาพลักษณะโดยทั่วไปของแหล่งท่องเที่ยวให้นักท่องเที่ยวได้เป็นบางแห่ง โดยเฉพาะแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยวและในส่วนแนะนำไม่ได้เลย ส่วนใหญ่จะเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่อยู่ไกล การเดินทางเข้าถึงยังไม่สะดวก ทั้งต้องเดินเท้าเป็นระยะทางไกล ๆ บางแห่งต้องเดินทางทางน้ำ กลุ่มตัวอย่างจึงมีส่วนน้อยที่มีความคุ้นเคยและรู้จักสถานที่ท่องเที่ยวเหล่านี้ กล่าวโดยสรุปกลุ่มตัวอย่างเป็นประชาชนในชุมชนท้องถิ่นยังขาดความพร้อมที่

สามารถที่จะสื่อสารและถ่ายทอด เรื่องราวเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวให้นักท่องเที่ยวได้ ส่วนสถานที่ที่ได้รับการพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงมาก่อนอยู่แล้ว ซึ่ง ได้แก่ น้ำตกก้อหลวง แก่งก้อ น้ำตกก้อน้อย และทุ่งก๊ก กลุ่มตัวอย่างสามารถสื่อสารถ่ายทอดแนะนำได้บ้าง ส่วนแหล่งท่องเที่ยวที่ไม่คุ้นเคยส่วนใหญ่อยู่ในสถานที่ห่างไกล ได้แก่ พระบาทน้ำจาง น้ำตกอุ้มแป ผาเพลินตา ถ้ำช้างร้อง น้ำตกอุ้มปาด ซึ่งมีทั้งเป็นสถานที่ธรรมชาติและเป็นที่สำคัญทางพุทธศาสนาที่ชุมชนให้ความสำคัญครบถ้วนแต่ในอดีต แต่ปัจจุบันยังไม่ได้มีการปรับปรุงให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สมบูรณ์ ฉะนั้นผลการวิเคราะห์นี้จึงปฏิเสธสมมุติฐาน จึงจำเป็นที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องให้ความรู้ โดยการจัดอบรมให้ราษฎรได้รู้ถึงแหล่งท่องเที่ยวในท้องถิ่นของตนเองอย่างแท้จริงและสามารถที่จะถ่ายทอด แนะนำให้นักท่องเที่ยวที่เข้ามาสัมผัสได้เกิดความประทับใจ บนพื้นฐานของความรู้และนันทนาการ

7. ความพร้อมด้านการได้รับอนุญาตให้ประกอบอาชีพมัคคุเทศก์

ตารางที่ 31 การได้รับอนุญาตประกอบอาชีพมัคคุเทศก์

	จำนวน	ร้อยละ
ได้รับอนุญาต	-	-
ไม่ได้รับอนุญาต	220	100.0
รวม	220	100.0

จากตารางที่ 31 แสดงการได้รับอนุญาตประกอบอาชีพมัคคุเทศก์พบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดไม่ได้รับอนุญาตประกอบอาชีพมัคคุเทศก์ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ว่าประชาชนท้องถิ่นส่วนใหญ่ไม่มีใบอนุญาตประกอบธุรกิจนำเที่ยว

จากการศึกษาพบว่าประชาชนท้องถิ่นในเขตอุทยานแห่งชาติแม่ปิง ยังไม่มีผู้ประกอบการที่ทำธุรกิจบริการการท่องเที่ยวด้านมัคคุเทศก์มาก่อน ชาวบ้านบางส่วนได้ชี้ให้เห็นว่าไม่เคยมีการแนะนำอย่างจริงจังที่จะทำให้มีการส่งเสริมอาชีพในด้านการท่องเที่ยวในพื้นที่ จึงนับว่าเป็นอาชีพใหม่ที่น่าสนใจ หากมีผู้ส่งเสริมอย่างจริงจังแล้วก็น่าจะมีผู้ที่ได้รับอนุญาตมัคคุเทศก์อย่างแน่นอนนั้นในการส่งเสริมให้มีการพัฒนาการท่องเที่ยวในชุมชน โดยให้ชาวบ้านได้มีโอกาสได้รับการอบรมและได้รับอนุญาตให้ประกอบอาชีพมัคคุเทศก์อย่างถูกต้อง จำเป็นต้องมีกลุ่มบุคคลที่มีอิทธิพลของวงการนี้ ทำหน้าที่ชี้แนะผู้อื่นในวงการอุตสาหกรรมท่องเที่ยวให้ตระหนักในความสำคัญของการได้รับอนุญาตมัคคุเทศก์และปฏิบัติตามกฎหมาย ประกอบกับนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่

ได้คาดหวังว่ามีมัลคฤเทศก์จะมีคุณสมบัติจบการศึกษามาจากมหาวิทยาลัย และมีประกาศนียบัตรการปฐมพยาบาล หรือถ้าหากไม่จบการศึกษาในระบบก็ควร จะมีความรู้ด้านสิ่งแวดล้อมเป็นอย่างดี มีทัศนคติและมีทักษะในการสื่อสารที่ดีด้วย (วรรณพร วนิชชานุกร, ม.ป.ป.) ซึ่งในกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่จบการศึกษาในระบบ แต่มีความรู้ด้านสิ่งแวดล้อมดี ขณะเดียวกันยังจำเป็นต้องได้รับการอบรมชี้แจงทักษะการนำเที่ยว ทัศนคติที่ดี และวิธีการถ่ายทอดสื่อสารที่ดีแก่นักท่องเที่ยว และที่สำคัญยังต้องแสดงความจำนน ต่อส่วนราชการที่รับผิดชอบดำเนินการเกี่ยวกับการได้รับอนุญาตการประกอบอาชีพมัคฤเทศก์ ตามพระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคฤเทศก์ พ.ศ. 2535

8. การได้รับการฝึกอบรมและช่วยเหลือจากรัฐเกี่ยวกับด้านการท่องเที่ยว

ตารางที่ 32 การได้รับการฝึกอบรมในเรื่องเกี่ยวกับการท่องเที่ยวจากหน่วยงานต่าง ๆ

	จำนวน	ร้อยละ
เคย	6	2.7
ไม่เคย	214	97.3
รวม	220	100.0

จากตารางที่ 32 แสดงการได้รับการฝึกอบรมในเรื่องเกี่ยวกับการท่องเที่ยวจากหน่วยงานหรือองค์กรต่าง ๆ ทั้งในชุมชนและสถานที่อื่น จากกลุ่มตัวอย่าง 220 คน พบว่ามีกลุ่มตัวอย่างที่เคยได้รับการฝึกอบรมจำนวน 6 คน หรือร้อยละ 2.7

จากการศึกษาและสอบถามพบว่าประชาชนท้องถิ่นส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ที่ถูกต้องในเรื่องเกี่ยวกับการท่องเที่ยว เห็นได้จากมีกลุ่มตัวอย่างเพียงร้อยละ 2.7 ที่เคยเข้ารับการอบรม ซึ่งเป็นได้ว่าประชาชนท้องถิ่นต้องการและสนใจที่จะประกอบธุรกิจด้านบริการการท่องเที่ยว แต่ยังขาดความพร้อมเรื่องความรู้

ตารางที่ 33 การได้รับการช่วยเหลือ สนับสนุนจากหน่วยงานของรัฐ ในเรื่องเกี่ยวกับการท่องเที่ยว

	จำนวน	ร้อยละ
เคย	3	1.4
ไม่เคย	217	98.6
รวม	220	100.0

จากตารางที่ 33 แสดงการได้รับการช่วยเหลือสนับสนุนจากหน่วยงานของรัฐ ในเรื่องเกี่ยวกับการท่องเที่ยวของกลุ่มตัวอย่าง 220 คน พบว่ามีกลุ่มตัวอย่างที่เคยได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานของรัฐมีเพียง 3 คน หรือร้อยละ 1.4

จากการศึกษา แสดงให้เห็นว่าประชาชนในชุมชนท้องถิ่นส่วนใหญ่ยังขาดความพร้อม และความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวในส่วนหนึ่งมาจากหน่วยงานของรัฐไม่ได้ให้การสนับสนุนช่วยเหลือเท่าที่ควร ซึ่งการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์จะเป็นจริงขึ้นมาได้จะต้องเป็นความรับผิดชอบร่วมกันต่อสภาพแวดล้อมขององค์กรต่าง ๆ รวมถึงหน่วยงานของรัฐ เช่นรับการฝึกอบรมและสนับสนุนการแก้ปัญหาช่องว่างของความรู้ด้านสภาพแวดล้อมของมัคคุเทศก์ จำเป็นต้องมีการฝึกอบรมให้มัคคุเทศก์มีทักษะในด้านการนำเที่ยว ในขณะที่เดียวกันก็มีความรู้ในเรื่องของสภาพแวดล้อมเป็นอย่างดี ซึ่งต้องอาศัยความร่วมมือจากสถาบันการศึกษา วิทยากรทั้งจาก มหาวิทยาลัย วิทยาลัยต่าง ๆ และจากหน่วยงานที่รับผิดชอบงานวิชาการในเรื่องที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยว (วรรณพร วณิชชานุกร, ม.ป.ป.)

ตารางที่ 34 ผลการได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานของรัฐในเรื่องการท่องเที่ยว

ประเภท	จำนวน	ร้อยละ
การฝึกอบรม	1	0.5
การตั้งกลุ่ม / ชมรมท่องเที่ยว	1	0.5
การลงทุน	-	-
อื่น ๆ	1	0.5
ไม่ตอบ	217	98.6
รวม	220	100.0

จากตารางที่ 34 แสดงผลการได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานของรัฐจากกลุ่มตัวอย่าง 220 คน พบว่า กลุ่มตัวอย่างได้รับการสนับสนุนในด้านการฝึกอบรมจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.5 ด้านการจัดกลุ่ม / อบรมท่องเที่ยว จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.5 และด้านอื่น ๆ คือศึกษาดูงานจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.5

จากการสอบถาม พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการสนับสนุนทั้ง 3 คน ได้รับการสนับสนุนที่แตกต่างกันออกไป 3 ด้าน ได้แก่การฝึกอบรมเรื่องการท่องเที่ยวจากหน่วยงานอุทยานแห่งชาติแม่ปิง ซึ่งเคยให้การอบรมร่วมกับโครงการอาสาพัฒนาป้องกันตนเอง และเป็นวิชาเสริมจึงไม่สามารถให้ความรู้ด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่วนด้านการเข้ารับการฝึกอบรมจัดตั้งกลุ่มนั้น ได้มีหน่วยงานของพัฒนาชุมชนเข้าให้ความรู้แก่กลุ่มแม่บ้านในการจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์ในหมู่บ้าน และมีการให้งบประมาณไว้ให้แก่กลุ่มจำนวนหนึ่ง ซึ่งมีจุดประสงค์ให้สมาชิกกลุ่มได้กู้เพื่อประกอบอาชีพโดยไม่คิดดอกเบี้ย แต่วงเงินมีจำกัดและสมาชิกส่วนใหญ่ไม่ส่งเงินคืนตามกำหนดทำให้ประสบปัญหาเงินหมุนเวียนไม่ทัน อย่างไรก็ตามสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์ไม่เคยกู้เงินมาลงทุนเกี่ยวกับการท่องเที่ยวแต่อย่างใด สำหรับการได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานด้านอื่น ๆ นั้นมีผู้ตอบแบบสอบถามได้บอกว่าเคยมีหน่วยงานอุทยานแห่งชาติแม่ปิง ได้จัดให้มีการทัศนศึกษาดูงานเกี่ยวกับการพัฒนาการท่องเที่ยวของชุมชน ผู้ที่เข้าร่วมดูงานส่วนใหญ่ได้แก่กลุ่มแม่บ้านและผู้นำหมู่บ้านซึ่งได้ใช้สถานที่อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่และอุทยานแห่งชาติแจ้ซ้อนเป็นแหล่งดูงาน ได้สอบถามกลุ่มผู้เคยไปดูงานปรากฏว่ามีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการพัฒนาการท่องเที่ยวของชุมชนของตนเอง เพราะคิดว่าศักยภาพทางด้านแหล่งท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติแม่ปิงมีพอที่จะพัฒนา และมีความต้องการเข้าร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ หากมีการ ส่งเสริมหรือสนับสนุนด้านการท่องเที่ยวแก่ชุมชน

ตอนที่ 3 ความต้องการที่จะได้รับความช่วยเหลือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ตารางที่ 35 ความต้องการความช่วยเหลือในเรื่องการฝึกอบรมเพื่ออาชีพที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว

ความต้องการ	จำนวน	ร้อยละ
ต้องการ	210	95.5
ไม่ต้องการ	10	4.5

จากตารางที่ 35 แสดงความต้องการช่วยเหลือในเรื่องการฝึกอบรมเพื่ออาชีพที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว พบว่ากลุ่มตัวอย่างต้องการการฝึกอบรมมากร้อยละ 95.5 ไม่ต้องการร้อยละ 4.5

จากผลการศึกษา แสดงให้เห็นถึงความตื่นตัวในการหาความรู้ที่ถูกต้องเกี่ยวกับอาชีพ ทางด้านการท่องเที่ยว ซึ่งโดยทั่วไปแล้วประชาชนในแหล่งท่องเที่ยวต้องการที่จะรักษาทรัพยากร ของตนเองและอาศัยพึ่งพิงเพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีทักษะที่ถูกต้อง รวมทั้งต้องการมีส่วนร่วมใน การวางแผนจัดการทรัพยากรและร่วมกำหนดโชคชะตาของตนเอง (วรรณพร วนิชชานุกร, ม.ป.ป.) จึงเป็นสิ่งที่ส่งผลดีในการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ โดยรัฐบาลให้ความสำคัญกับประชากรในชุมชน ด้วยการส่งเสริมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติและรักษาความยั่งยืนของระบบนิเวศ รวมทั้งก่อให้เกิดผลกระทบต่อชุมชนท้องถิ่น โดยประชากรในท้องถิ่นมีส่วนร่วมมากที่สุด

ตารางที่ 36 สิ่งที่ต้องการความช่วยเหลือจากราชการ

ความต้องการ	จำนวน	ร้อยละ
1. การนำวัสดุเหลือใช้ เช่น เศษไม้ ใบไม้ มาทำของที่ระลึก	188	85.5
2. การอบรมด้านภาษาต่างประเทศ	83	37.7
3. ด้านการอบรมในเรื่องเกี่ยวกับการท่องเที่ยว เช่น การทำทัวร์ป่า	144	65.5
4. การอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	160	72.7
5. วิธีการรักษาประเพณีท้องถิ่นให้คงอยู่ตลอดไป	159	72.3
6. อบรมการให้บริการข้อมูล ข่าวสาร แก่นักท่องเที่ยว	143	65.0
7. อบรมหัตถกรรมพื้นบ้านและช่างฝีมือเพื่อส่งเสริมรายได้	178	80.9
8. อื่น ๆ	4	1.8

จากตารางที่ 36 แสดงผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 210 คน ต้องการในการฝึกอบรม พบว่ากลุ่มตัวอย่างต้องการอบรมเรื่องการนำวัสดุเหลือใช้มาทำของที่ระลึกมากที่สุดร้อยละ 85.5 รองลงมาตามลำดับได้แก่ การอบรมหัตถกรรมพื้นบ้านและช่างฝีมือร้อยละ 80.9 การอนุรักษ์ ธรรมชาติสิ่งแวดล้อมร้อยละ 72.7 วิธีรักษาประเพณีท้องถิ่นให้คงอยู่ตลอดไปร้อยละ 72.3 เรื่องเกี่ยวกับการท่องเที่ยวร้อยละ 65.5 เรื่องการให้บริการข้อมูล ข่าวสารแก่นักท่องเที่ยวร้อยละ 65.0 และต้องการอบรมด้านภาษาต่างประเทศน้อยที่สุดร้อยละ 37.7 ส่วนเรื่องอื่น ๆ เช่น พบเพียง ร้อยละ 1.8

จากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างได้ให้ความสำคัญในด้านการได้รับการฝึกอบรม ที่ใช้วัสดุท้องถิ่นมีอยู่แล้ว เพื่อเสริมรายได้ ซึ่งออกมาในรูปของการนำวัสดุเหลือใช้มาทำ ของที่ระลึกและหัตถกรรม ช่างฝีมือ เพื่อจะได้สิ่งประดิษฐ์ ผลิตภัณฑ์มาจำหน่ายให้กับนักท่องเที่ยว ทั้งนี้ด้วยต้องการรายได้ในรูปเงินสดเพื่อจุนเจือครอบครัวที่มีฐานะทางการเงินยากจน

รวมทั้งทรัพยากรธรรมชาติที่ใช้มีมากมายอยู่แล้วในชุมชนสามารถนำมาประดิษฐ์เป็นสิ่งมีประโยชน์ใช้สอยได้ โดยไม่ต้องไปซื้อหาวัตถุดิบจากแหล่งอื่นทำให้ลดต้นทุนการผลิตลงมาก ซึ่งเป็นผลดีในแง่ของการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ เรื่องของการนำมาใช้ใหม่เป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ (วิชัย เทียนน้อย, ม.ป.ป.) แต่ทั้งนี้การจ้างงานและสร้างรายได้จาก กิจกรรมท่องเที่ยวแก่ประชาชนในชุมชนท้องถิ่นยังไม่เพียงพอ จึงเห็นว่ากลุ่มตัวอย่างยังเห็นความสำคัญต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ขนบธรรมเนียม ประเพณี ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นและเอกลักษณ์ของชุมชน เพื่อสร้างความประทับใจให้นักท่องเที่ยวผู้มาเยือน รวมทั้งต้องการที่จะ มีความรู้ ทักษะการท่องเที่ยวเรื่องต่าง ๆ เช่นการนำทัวร์ป่า การให้บริการข้อมูล ข่าวสารแก่นักท่องเที่ยว เพื่อให้ประกอบอาชีพด้านบริการการท่องเที่ยวอันจะเป็นผลดีกับทุกด้าน ส่วนที่กลุ่มตัวอย่างยังไม่ต้องการอบรมมากนัก คือเรื่องการอบรมด้านภาษาต่างประเทศ ทั้งนี้เป็นเพราะว่าจากการศึกษาที่น้อย และพื้นฐานความรู้เรื่องภาษาต่างประเทศของกลุ่มตัวอย่างมีน้อยมาก ซึ่งการอบรมอาจต้องใช้เวลานาน ประกอบกับจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติยังมีเข้ามาในอุทยานแห่งชาติแม่ปิงน้อย เมื่อเทียบกับนักท่องเที่ยวคนไทย

ตารางที่ 37 ความต้องการในด้านอื่น ๆ จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ความต้องการ	จำนวน	ร้อยละ
1. สิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐาน เช่น ถนน ทำเลียบเรือ ที่จอดรถ ระบบประปา ฯลฯ	202	91.8
2. การสนับสนุนด้านเงินทุนในการเริ่มต้นทำธุรกิจ	182	82.7
3. หน่วยบริการประชาชน เช่น ตู้ยามตำรวจท่องเที่ยว สำนักงาน ไปรษณีย์โทรเลข ฯลฯ	140	63.6
4. ป้าย/สัญลักษณ์บอกทาง	154	70.0
5. ระบบกำจัดขยะภายในหมู่บ้าน	158	71.8
6. อื่น ๆ	5	2.3

จากตารางที่ 37 แสดงสิ่งที่ต้องการด้านอื่น ๆ จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพบว่า กลุ่มตัวอย่างต้องการสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐานมากที่สุดร้อยละ 91.8 รองลงมาต้องการสนับสนุนด้านเงินทุนในการเริ่มต้นทำธุรกิจร้อยละ 82.7 ต้องการระบบกำจัดขยะภายในหมู่บ้านร้อยละ 71.8 ต้องการป้ายสัญลักษณ์บอกทางร้อยละ 70.0 และต้องการหน่วยบริการประชาชน

เช่น ตู้ยามตำรวจ สำนักงานไปรษณีย์โทรเลขน้อยที่สุดร้อยละ 63.6 ส่วนด้านอื่น ๆ ที่ต้องการน้อยมากได้แก่ ระบบบำบัดน้ำเสีย โรงแรม ที่พัก ฯลฯ

จากผลการศึกษาและจากการสอบถาม พบว่า กลุ่มตัวอย่างยังเห็นว่าสถานชุมชนของตนเองยังต้องการได้รับการพัฒนาความสะดวกสบายพื้นฐาน ได้แก่ ถนน ระบบประปา ระบบโทรศัพท์ ที่จอดรถ ฯลฯ อยู่มาก เนื่องจากสภาพแวดล้อมอยู่ห่างไกล มีภูเขาล้อมรอบและตั้งอยู่โดดเดี่ยว การคมนาคม ติดต่อสื่อสารกับภายนอกชุมชนยังลำบากและใช้เวลานาน ซึ่งนักท่องเที่ยวที่เข้ามาเที่ยวในหมู่บ้านมักบ่นเรื่องความไม่สะดวกในด้านการเดินทางและการติดต่อสื่อสาร ประเด็นรองลงมาต้องการเงินทุนในการเริ่มต้นทำธุรกิจ เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างยังมีวิถีชีวิตชุมชนที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมแบบยังชีพ มีฐานะยากจนไม่มีความพร้อมด้านเงินทุนและทรัพย์สินเพื่อประกอบอาชีพอื่น ๆ ได้ และความต้องการด้านรองลงมาโดยเฉลี่ยใกล้เคียงได้แก่ความเป็นระเบียบเรียบร้อย เสริมสร้างสภาพแวดล้อม และทัศนียภาพของชุมชน อันเกิดประโยชน์ต่อผู้อยู่อาศัยและนักท่องเที่ยวได้แก่ ป้าย สัญลักษณ์บอกทาง ระบบกำจัดขยะในหมู่บ้าน ส่วนที่ต้องการน้อยได้แก่ หน่วยบริการประชาชนต่าง ๆ ทั้งนี้เพราะในบริเวณชุมชนหมู่บ้านในเขตอุทยานแห่งชาติแม่ปิง มีวิถีชีวิตเรียบง่าย มีพฤติกรรมที่เกื้อกูลกัน ไม่มีปัญหาเกี่ยวกับการทะเลาะวิวาท โจรผู้ร้ายมากนัก อีกทั้งชุมชนยังอาศัยกติกาของผู้นำชุมชน ซึ่งมีบทบาทหน้าที่สัมพันธ์กับอิทธิพลของอำนาจทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองทั้งในและนอกชุมชน มีบทบาทในการต่อรองผลประโยชน์ของชุมชน เป็นคนกลางในการติดต่อประสานงานระหว่างรัฐบาลกับชาวบ้าน ทั้งยังทำหน้าที่ในการเป็นตัวกระจายข่าวสาร นโยบายของทางราชการสู่หมู่บ้าน และรักษาความสงบเรียบร้อยในหมู่บ้าน (คำธร ธิตถาด, 2535) ส่วนที่ต้องการน้อยที่สุด คือ อื่น ๆ เช่น ระบบบำบัด น้ำเสีย โรงแรม ที่พัก เพราะชุมชนยังคิดว่าปัญหาเรื่องเกี่ยวกับน้ำเสียยังเป็นปัญหาไกลตัว และในชุมชนไม่มีโรงงานอุตสาหกรรมส่วนเรื่องการจัดให้มีโรงแรมภายในหมู่บ้านนั้น ชาวบ้านส่วนใหญ่บอกว่าไม่มีความจำเป็นต้องมีเพราะหมู่บ้านเป็นลักษณะหมู่บ้านป่า หากมีการก่อสร้างสิ่งปลูกสร้างขึ้นมาอาจทำให้ขัดต่อความเป็นธรรมชาติของชุมชนและคิดว่านักท่องเที่ยวที่เข้ามาเที่ยวในอุทยานฯ น่าจะเป็นกลุ่มที่มีความรักความเป็นธรรมชาติมากกว่า